

II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2016/1208 HATÁROZATA

(2015. december 23.)

az Olaszország által a Tercas bank számára nyújtott SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN) állami támogatásról

(az értesítés a C(2015) 9526. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket a fent említett rendelkezéseknek megfelelően ⁽¹⁾,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

- (1) A Bizottság a sajtóból, valamint a Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA bank és az olasz betétbiztosítási rendszer, a Fondo Interbancario di Tutela dei Depositi (a továbbiakban: „FITD” vagy „Alap”) honlapjáról tudomást szerzett arról, hogy a FITD lépéseket tett a bank támogatására.
- (2) 2014. augusztus 8-án és október 10-én a Bizottság tájékoztatást kért Olaszországtól, és Olaszország 2014. szeptember 16-án és november 14-én válaszolt.
- (3) A Bizottság a 2015. február 27-én kelt levelében (a továbbiakban: „az eljárás megindításáról szóló határozat”) tájékoztatta Olaszországot, hogy e támogatás miatt az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: „EUMSZ”) 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott.
- (4) Az eljárás megindításáról szóló határozatot 2015. április 24-én közzétették az Európai Unió Hivatalos Lapjában ⁽²⁾. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket a támogatással kapcsolatos észrevételeik benyújtására.
- (5) 2015. április 2-án a Bizottsághoz észrevételek érkeztek Olaszországtól.

⁽¹⁾ HL C 136., 2015.4.24., 17. o.

⁽²⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

- (6) 2015. május 22-én a Bizottsághoz észrevételek érkeztek két érdekelt féltől, a Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA-tól és a Banca Popolare di Bari SCpA-tól (a továbbiakban: „BPB”).
- (7) Ugyanezen a napon észrevételek érkeztek a FITD-től és az olasz központi banktól, a Banca d'Italiától.
- (8) A Bizottság 2015. június 9-én továbbította ezeket az észrevételeket Olaszországnak, és lehetőséget adott a válaszára. Olaszország tájékoztatta a Bizottságot, hogy nincsenek megjegyzései az észrevételekkel kapcsolatban.
- (9) 2015. augusztus 13-án és szeptember 17-én két megbeszélésre került sor Olaszország és az érdekelt felek részvételével. Ezeken a megbeszéléseken Olaszország a korábbi hivatalos közleményeiben szereplő érveket fejtette ki.

2. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

2.1. Tercas

- (10) A Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA egy olyan bankcsoport (a továbbiakban: „Tercas”) holdingtársasága, amely elsősorban az abruzzói régióban működik. 2011 végén a holdingtársaság fő részvényese a Fondazione Tercas volt, amely akkor a részvények 65 %-val rendelkezett.
- (11) 2011 végén a Tercas részét képezte a Banca Caripe SpA (a továbbiakban: „Caripe”), egy elsősorban az abruzzói régióban működő regionális bank, amelyet a Tercas 2010 végén 90 %-os részesedéssel szerzett meg, és összevont a Tercas pénzügyi jelentéseiben. A Tercas 50 millió EUR tőkével és 311 millió EUR tartalékkal rendelkezett.
- (12) Hasonlóképpen 2011 végén a Tercas konszolidált mérlege 5,3 milliárd EUR, a nettó ügyfélhitelek nagysága 4,5 milliárd EUR, illetve az ügyfélbetétek nagysága 2,7 milliárd EUR volt, valamint 165 fiókkal és 1 225 alkalmazottal rendelkezett.
- (13) 2012. április 17-én, a Tercasnál folytatott vizsgálatot ⁽³⁾ követően a Banca d'Italia azt ajánlotta, hogy az olasz banktörvény (*Testo Unico Bancario*) 70. cikke értelmében az olasz gazdasági és pénzügyminiszter vonja felügyelet alá a Tercast.
- (14) 2012. április 30-án a gazdasági és pénzügyminiszter elrendelte a Tercas felügyelet alá helyezését ⁽⁴⁾. A Banca d'Italia vagyongfelügyelőt nevezett ki (*commissario straordinario*), hogy tájékozódjon a helyzetről, megszüntesse a szabálytalanságokat és megoldásokat javasoljon a betétesek érdekében.
- (15) A Tercas nehézségeinek megszüntetése érdekében a vagyongfelügyelő több lehetőséget mérlegelt. A vagyongfelügyelő kezdetben számításba vette annak lehetőségét, hogy a Fondazione Tercas (a Tercas fő részvényese) vagy a Credito Valtellinese (egy 7,8 %-os részesedéssel rendelkező részvényes) feltőkésítene a Tercast, de elvetette ezeket.
- (16) 2013 októberében a vagyongfelügyelő a Banca d'Italiával egyetértésben felvette a kapcsolatot a BPB-vel, amely érdeklődést mutatott a Tercast érintő tőkeinjekció iránt a Tercas és a Caripe eszközeit érintő kellő gondossági vizsgálat függvényében, azzal a feltétellel, hogy a FITD teljes egészében fedezi a Tercas negatív saját tőkéjét.
- (17) 2013. október 25-én a FITD alapszabályának (*Statuto*) 29. cikke alapján a vagyongfelügyelő felkérte a FITD-t, hogy nyújtson 280 millió EUR összegű támogatást, hogy feltőkésítéssel fedezzék a Tercas 2013. szeptember 30-i negatív saját tőkéjét és vállaljon kötelezettséget az értékvesztett eszközök felvásárlására.

⁽³⁾ A Banca d'Italia 2011. december 5. és 2012. március 23. között vizsgálatot folytatott a Tercasnál. Számos szabálytalanságot és széles körben elterjedt rendellenességet tártak fel (1) a bank irányításával, (2) a belső ellenőrzéssel, (3) a hitelezéssel, illetve (4) az irányító szervek és a felügyelő testület tájékoztatásával kapcsolatban.

⁽⁴⁾ Súlyos igazgatási szabálytalanságok és a jogszabályok súlyos megsértése miatt.

- (18) A 2013. október 28-i ülésen a FITD végrehajtó bizottsága (*Comitato di gestione*) úgy határozott, hogy a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdése d) pontjának megfelelően 280 millió EUR támogatást nyújt a Tercasnak. A FITD igazgatótanácsa (*Consiglio*) 2013. október 29-én jóváhagyta a beavatkozásról szóló határozatot.
- (19) 2013. október 30-án a FITD a Banca d'Italia jóváhagyását kérte ehhez a támogatási intézkedéshez, amelyet a Banca d'Italia 2013. november 4-én jóváhagyott. A FITD végül azonban nem léptette életbe az intézkedést.
- (20) A Tercas eszközeit illető kellő gondossági vizsgálat 2014. március 18-án zárult le a FITD és a Banca Popolare di Bari SCpA holdingtársaság által irányított bankcsoport (BPB) szakértői közötti egyet nem értéssel. A vitát rendezték, miután a felek beleegyeztek a Banca d'Italia által kijelölt választott bíró általi választott bírósági eljárásba. A kellő gondossági vizsgálat az eszközök további értékvesztését tárta fel.
- (21) 2014. július 1-én a FITD ismét arra kérte a Banca d'Italiát, hogy hagyja jóvá a Tercas támogatását, de módosított feltételek mellett.
- (22) A Banca d'Italia 2014. július 7-én a módosított feltételekkel ⁽⁵⁾ jóváhagyta a támogatást.
- (23) A Banca d'Italia felhatalmazta a Tercas vagyongépfelügyelőjét, hogy 2014. július 27-ére összehívja a részvényesek rendkívüli ülését, amelyen határozatot készültek hozni a felügyelet idején bekövetkezett veszteségek fedezésére szolgáló intézkedésekről és egy ezzel egyidejű, a BPB által jegyzett, 230 millió EUR nagyságú tőkeemelésről.
- (24) A Tercas 2012. január 1. és 2014. március 31. között 603 millió EUR veszteséget halmozott fel. A fennmaradó tőke 337 millió EUR összegben való leírását követően a Tercas nettó saját tőkéje 2014. március 31-én így negatív volt (-266 millió EUR). ⁽⁶⁾
- (25) 2014. július 27-én a Tercas részvényeseinek közgyűlésén ⁽⁷⁾ döntés született arról, hogy:
1. a veszteségek egy részét többek között a tőke nullára való csökkentésével és a forgalomban lévő törzsrészenyvek törlésével fedezik; valamint
 2. új, kizárólag a BPB számára elérhető törzsrészenyvek kibocsátásával 230 millió EUR-ra emelik a tőkét; ezt a tőkeemelést 2014. július 27-én végrehajtották, és a kifizetéssel a BPB által 2013. november 5-én a Tercasnak nyújtott 480 millió EUR összegű hitelt részben törlesztették.
- (26) 2014. szeptemberében a Tercas egy 75 millió EUR nagyságú tőkeinjekcióval feltőkésítette Caripe nevű leányvállalatát.
- (27) 2014. október 1-jén megszűnt a Tercas felügyelete, és a BPB új vezetőséget nevezett ki.
- (28) 2014. szeptember 30-án, a felügyeleti időszak végén a Tercas 2 994 millió EUR értékű eszközzel, 2 198 millió EUR értékű ügyfélbetéttel, 1 766 millió EUR értékű nettó teljesítő hitellel, 716 millió EUR értékű nemteljesítő hitelre vonatkozó rendelkezésekkel és összesen 182 millió EUR értékű alapvető tőkével rendelkezett ⁽⁸⁾.
- (29) 2015. márciusában a BPB 135,4 millió EUR nagyságú tőkeemelést jegyzett a Tercas tőkéjében (beleértve 40,4 millió EUR-t a leányvállalata, a Caripe vonatkozásában), hogy megküzdjön a 2014. negyedik negyedévében felmerült további veszteségekkel, fedezze a szerkezetátalakítási költségeket 2015-ben és 2016-ban, illetve javítsa a Tercas tőkemegfelelési mutatóját.

⁽⁵⁾ Lásd a (38) preambulumbekendést.

⁽⁶⁾ Az ebben a preambulumbekendésben szereplő adatok nem az egész Tercas csoportra, hanem csak a Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA-ra vonatkoznak.

⁽⁷⁾ A részvényesek közgyűlésének jegyzőkönyve, *repertorio n. 125.149, raccolta n. 28.024 del 29 luglio 2014*, jegyzőkönyvvezető: Vincenzo Galeota.

⁽⁸⁾ Lásd a 6. lábjegyzetet.

2.2. BPB

- (30) A Banca Popolare di Bari SCpA a BPB bankcsoport holdingtársasága. A BPB elsősorban Dél-Olaszországban működik. 2013 végén a BPB mérlege 10,3 milliárd EUR volt, és 6,9 milliárd EUR ügyfélhitellel, 6,6 milliárd EUR ügyfélbetéttel, 247 fiókkal, 2 206 alkalmazottal, 8,1 %-os alapvetőtőke-megfelelési mutatóval és 11 %-os teljestőke-megfelelési mutatóval rendelkezett.
- (31) 2014 decemberében a BPB 500 millió EUR nagyságú tőkeemelését hajtott végre, amely 300 millió EUR értékben új részvények kibocsátásából és 200 millió EUR értékű alárendelt kölcsön (járulékos tőke) kibocsátásából állt. A tőkeemelés arra szolgált, hogy megerősítse a BPB-nek a Tercas megszerzése miatt meggyengült tőkeemelési mutatóját.

2.3. Az olasz betétbiztosítási rendszer és a FITD

- (32) A Tercast érintő FITD-beavatkozás idején érvényben lévő, 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁹⁾ értelmében a hitelintézetek kizárólag akkor gyűjthetnek betétet, ha valamely hivatalosan elismert betétbiztosítási rendszer tagjai⁽¹⁰⁾. Az olasz banktörvény 96. cikke értelmében „Az olasz bankok valamely Olaszországban alapított és elismert betétbiztosítási rendszer tagjai. A szövetkezeti bankok (banche di credito cooperativo) a hálózatukon belül alapított betétbiztosítási rendszer tagjai”⁽¹¹⁾.
- (33) Olaszországban jelenleg két betétbiztosítási rendszer létezik:
1. A FITD, amelyet 1996. december 10-én ismertek el betétbiztosítási rendszernek, a közjog értelmében létrejött kötelező konzorcium⁽¹²⁾. Jelenleg ez az egyetlen olyan elismert olasz betétbiztosítási rendszer, amely a szövetkezeti bankok kivételével nyitva áll a bankok előtt⁽¹³⁾. A FITD Banca d'Italia által jóváhagyott alapszabályának 2. cikke értelmében „az olasz bankok a szövetkezeti bankok kivételével az Alap tagjai”.
 2. A Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo jogszabályban előírt betétbiztosítási rendszer, amely csak a szövetkezeti bankok előtt áll nyitva, melyek kötelesek csatlakozni.
- (34) A banktörvény 96-bis cikke és a FITD alapszabályának 29. cikke értelmében a FITD bizonyos körülmények között intézkedéseket hozhat a felügyelet alatt álló tagok támogatása érdekében.
- (35) Az ilyen intézkedéseket utólag, a tagként működő bankok kötelező hozzájárulása révén finanszírozzák. Az egyéni hozzájárulás összegét a FITD alapszabályának vonatkozó rendelkezései⁽¹⁴⁾ alapján, az egyes bankok biztosított betéteinek arányában határozzák meg. A hozzájárulások nem közvetlenül a FITD mérlegében, hanem az adott támogatási intézkedés külön elszámolásában tüntetik fel.
- (36) A támogatási intézkedésekről szóló határozatokat a FITD két irányító szerve hozza:
1. Egyrészt van az igazgatótanács⁽¹⁵⁾, amely az ülésen a határozat meghozatalakor jelen lévő tagok abszolút többsége alapján hoz határozatot. Az igazgatótanács elnökét az igazgatótanács tagjai nevezik ki. A rendes

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1994. május 30-i 94/19/EK irányelve a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 135., 1994.5.31., 5. o.).

⁽¹⁰⁾ Az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése.

⁽¹¹⁾ „Le banche italiane aderiscono a uno dei sistemi di garanzia dei depositanti istituiti e riconosciuti in Italia. Le banche di credito cooperative aderiscono al sistema di garanzia dei depositanti costituito nel loro ambito.”

⁽¹²⁾ A FITD a honlapján kötelező konzorciumként (*consorzio obbligatorio*) utal magára.

⁽¹³⁾ A szövetkezeti bankok nem lehetnek a FITD tagjai. A Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo, azaz a szövetkezeti bankok hálózatán belül alapított betétbiztosítási rendszer tagjának kell lenniük.

⁽¹⁴⁾ Lásd a FITD alapszabályának 25. cikkét és a melléklete 9–14. cikkét.

⁽¹⁵⁾ Lásd a FITD alapszabályának (*Statuto*) 3–15. cikkét.

tagokat az egyes bankok biztosított betéteinek arányában választják, így a nagyobb mértékben hozzájáruló bankoknak kedveznek, de a kisebb bankok képviselőit is biztosítják ⁽¹⁶⁾. Az igazgatótanács rendes tagjai (jelenleg 23 ilyen tag van) többnyire a legnagyobb tagként működő bankok képviselői ⁽¹⁷⁾; jelenleg 2-2 képviselővel van jelen az Unicredit, az Intesa Sanpaolo és a Monte dei Paschi di Siena. Az Associazione Bancaria Italiana (ABI) elnöke szintén tagja az igazgatótanácsnak.

2. A másik irányító szerv a végrehajtó bizottság ⁽¹⁸⁾, amely az üléseken a határozat meghozatalakor jelen lévő tagok egyszerű többsége alapján hoz határozatot. Tagjai az igazgatótanács elnöke, az igazgatótanács alelnöke, aki egyben a bizottság alelnöke, és az igazgatótanács hat másik tagja.

- (37) A finanszírozás és kezesség formájában hozott támogatási intézkedésekről a végrehajtó bizottság határoz ⁽¹⁹⁾, míg a tőkerészesedések megszerzéséről és az egyéb műszaki támogatásról a végrehajtó bizottság javaslata alapján az igazgatótanács határoz ⁽²⁰⁾.

3. AZ INTÉZKEDÉSEK

- (38) A Banca d'Italia által 2014. július 7-én jóváhagyott FITD-támogatás az alábbi intézkedésekből áll:

1. *1. intézkedés:* 265 millió EUR összegű vissza nem térítendő hozzájárulás a Tercas negatív saját tőkéjének fedezésére.
2. *2. intézkedés:* 35 millió EUR összegű, három évre szóló kezesség a Tercas [...] ⁽²¹⁾ felé való kitettségeinek adott részével kapcsolatos hitelkockázat fedezésére. Ezeket a kitettségeket (két, a kölcsön lejáratakor, 2015. március 31-én törlesztett kölcsön) az adósok a lejáratkor teljes egészében visszafizették, ezért a kezesség úgy szűnt meg, hogy nem kellett lehívni.
3. *3. intézkedés:* 30 millió EUR összegű kezesség az 1. intézkedés adózásával összefüggésben esetlegesen felmerülő további költségek finanszírozására. Az adófizetés elkerülhetetlen lenne, ha az 1. intézkedést nem tekintenék adómentesnek az olasz jog értelmében (*). A vonatkozó jogszabályok értelmében a FITD által hozott támogatási intézkedések adómentessége az Európai Bizottság jóváhagyásához kötött. Jelen esetben a FITD kifizette a teljes, 30 millió EUR nagyságú összeget a Tercasnak, mielőtt a Bizottság határozott volna az adómentességről.

4. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI

- (39) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában arra az előzetes következtetésre jutott, hogy az intézkedések, amelyeket nem jelentettek be, az EUMSZ 107. cikke értelmében állami támogatást tartalmazhatnak, és kétségek merültek fel a belső piaccal való összeegyeztethetőségükkel illetően.
- (40) A Bizottság előzetes megállapítása szerint a FITD által hozott támogatási intézkedések az olasz államnak tudhatók be, és a FITD forrásai állami ellenőrzés alatt álltak. A FITD az állam által meghatározott közpolitikai feladatnak megfelelően járt el: a FITD kötelező betétbiztosítási rendszerként történő elismerésének alapja a banktörvény,

⁽¹⁶⁾ Consiglio: Lásd a FITD alapszabálya 12. cikkének (3) bekezdését.

⁽¹⁷⁾ Lásd a FITD alapszabálya 13. cikkének (10) bekezdését. Az alábbiak jelenleg 1-1 taggal képviseltetik magukat: Az Unicredit, az Intesa Sanpaolo és a Monte dei Paschi di Siena 2-2 taggal képviselteti magát. Credem, Credito Valtellinese, BNL, Deutsche Bank, Cariparma, Veneto Banca, CheBanca, BPM, Banco Desio e della Brianza, UBI, Banca di Credito Popolare Torre del Greco, Cassa di Risparmio di Rimini, Banca Popolare Pugliese, Unipol Banca, Banco Popolare, Banca Popolare dell'Emilia Romagna, Banca del Piemonte.

⁽¹⁸⁾ Comitato di gestione: lásd a FITD alapszabályának 16–18. cikkét.

⁽¹⁹⁾ Lásd a FITD alapszabálya 17. cikke (1) bekezdésének a) pontját.

⁽²⁰⁾ Lásd a FITD alapszabálya 14. cikke (1) bekezdésének e) pontját.

⁽²¹⁾ A 2014. évi stabilitási törvény (147/2013. sz. törvény) 1. cikkének (627) és (628) bekezdése: „(627) A felügyelet alatt álló bankok gazdasági és pénzügyi átszervezésének alkalmazásában a FITD által hozott támogatási intézkedések nem képezik az ilyen bankok bevételeinek részét. (628) A (627) bekezdés csak az Európai Bizottság jóváhagyását követően lép hatályba.” ((627) Ai fini del riassetto economico e finanziario dei soggetti in amministrazione straordinaria, gli interventi di sostegno disposti dal Fondo interbancario di tutela dei depositi non concorrono alla formazione del reddito dei medesimi soggetti. (628) L'efficacia delle disposizioni del comma 627 è subordinata all'autorizzazione della Commissione europea.)

(*) Bizalmas információ.

amelynek 96-bis cikke lehetővé teszi a FITD számára, hogy felszámolás esetén a betétesek kifizetésén túl más módon is beavatkozzon, és a Banca d'Italia jóváhagyta a FITD alapszabályát. Emellett, ha a FITD nem felszámolási, hanem más esetekben avatkozott be, vagy más eszközökkel, mindig szüksége volt az olasz állam jóváhagyására a Banca d'Italián keresztül.

- (41) A potenciális szelektív előnnyel kapcsolatban a Bizottság megállapította, hogy a FITD nem piactudatási szereplői minőségében járt el, mert vissza nem térítendő hozzájárulást nyújtott a negatív saját tőke fedezésére, és nem számított fel díjat a Tercasnak nyújtott kezességért. Az intézkedések lehetővé tették, hogy a Tercasnak ne kelljen elhagynia a piacot, amire az ilyen támogatás hiányában valószínűleg sor került volna.
- (42) A Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy az intézkedések szelektívek voltak, mert csak a Tercas vonatkozásában hozták őket, és torzították a versenyt, mert megakadályozták a Tercas fizetéseképtelenségét és a piacról való kivonulását. Mivel a Tercas versenyben volt külföldi vállalkozásokkal, a tagállamok közötti kereskedelem is érintett volt.
- (43) A Bizottság úgy ítélte meg, hogy ha az 1., 2. és 3. intézkedés támogatásnak minősül, akkor az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésében foglalt kötelezettségek megszegésével nyújtották őket.

5. OLASZORSZÁG ÉS AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

5.1. Állami források és az államnak való betudhatóság

5.1.1. Olaszország észrevételei ⁽²²⁾

- (44) Olaszország szerint a szóban forgó támogatási intézkedések nem kötelező jellegűek, mert teljes egészében a FITD belátására bízták az intézkedések idejét, mértékét és kiválasztását. Ezek az intézkedések továbbá nem hasonlíthatók közvetlenül össze a banktörvényben előírt kötelező feladatokkal: helyett közvetlenül arra irányulnak, hogy egy másfajta célt, vagy legalábbis további célt valósítsanak meg, mégpedig a nehézségekkel küszködő bankok megsegítését. A betétesek védelmével kapcsolatos célokkal való egybeesés kizárólag a véletlen műve. Ebben az összefüggésben a Bizottság helytelenül hivatkozik a *zöld villamos energiáról szóló osztrák törvény* ügyében ⁽²³⁾ hozott ítéletre. Abban az ügyben egy adómentességet megállapító szabályról volt szó, ez az adómentesség a meghatározásánál fogva állami jellegű, ezért volt indokolt az a vélelem, hogy az intézkedés az államnak tudható be.
- (45) Olaszország továbbá azt állítja, hogy a Bizottság általi értelmezésnek, amely azon a vélelmen alapul, hogy a betétbiztosítási rendszerek beavatkozásai állami támogatást tartalmaznak, nincs alapja a 2014/49/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben ⁽²⁴⁾ (amelyet Olaszország nem ültetett át, és amelynek átültetési határideje még nem járt le az intézkedések elfogadása idején). E pont bizottsági értelmezésének a bankokról szóló 2013. évi közleményben ⁽²⁵⁾ sincs alapja. Konkrétan a közlemény 63. pontja értelmében annak meghatározásához, hogy a betétbiztosítási alapok használatával kapcsolatos határozatok az államnak tudhatók-e be, eseti alapon történő értékelést kell végezni, míg a 2014/49/EU irányelv 11. cikke nem írja elő a biztosítási alapok által hozott intézkedések előzetes bejelentésére vonatkozó általános kötelezettséget. A Bizottság felé történő előzetes bejelentésre csak akkor van szükség, ha az adott eset vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a támogatási intézkedés állami támogatásnak minősül.
- (46) Annak vonatkozásában, hogy a FITD intézkedései Olaszországnak tudhatók-e be, Olaszország az államnak való betudhatóságra vonatkozó, a *Stardust Marine* ⁽²⁶⁾-ügyben kidolgozott tesztre alapozza az elemzését, és azt állítja, hogy a szóban forgó esetben az alábbi okokból nem teljesülnek ennek feltételei. Először, a FITD a magánjog alá tartozó gazdálkodó egység, amely a közgyűlése és a kizárólag a tagként működő bankok képviselőiből álló

⁽²²⁾ A Bizottsághoz észrevételeket benyújtó olasz hatóság az olasz Gazdasági és Pénzügyminisztérium.

⁽²³⁾ A T-251/11. sz., *Ausztria kontra Bizottság (a zöld villamos energiáról szóló osztrák törvény)* ügyben hozott ítélet (EU:T:2014:1060).

⁽²⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. április 16-i 2014/49/EU rendelete a betétbiztosítási rendszerekről (HL L 173., 2014.6.12., 149. o.).

⁽²⁵⁾ A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben hozott bankmentő intézkedésekre való 2013. augusztus 1. utáni alkalmazásáról (a továbbiakban: „a bankokról szóló közlemény”) (HL C 216., 2013.7.30., 1. o.).

⁽²⁶⁾ A C-482/99. sz., *Franciaország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:C:2002:294).

irányító szervei révén hozza meg valamennyi határozatát, és teljes mértékben függetlenül jár el. A támogatási intézkedésekre vonatkozó döntéshozatali folyamat teljes egészében független, és nem előírás a Banca d'Italia vagy más állami szerv aktív részvétele. Az, hogy a Banca d'Italia képviselője részt vesz a FITD irányító szerveinek ülésén, nem tekinthető a Banca d'Italia aktív részvételének a döntéshozatali folyamatban, mert a képviselő pusztán passzív megfigyelő.

- (47) Olaszország szerint továbbá a Banca d'Italiának a FITD alapszabályának és annak módosításainak jóváhagyására és az egyéni intézkedések engedélyezésére vonatkozó hatásköre nem érinti a FITD autonóm döntéshozatalát, mert csak a Banca d'Italia mint a banktörvény értelmében a válságkezelés felügyeletével és irányításával foglalkozó hatóság általi utólagos engedélyezésre korlátozódik. A Banca d'Italia döntése a jóváhagyás, amely a minden szempontból már lezárult egyéni határozat jogszerűségének formális utólagos ellenőrzésére korlátozódik. Ezt az elemzést megerősítik a tények, különösen a Banca d'Italiának a FITD által hozott intézkedés jóváhagyására vonatkozó határozata, amelyben a Banca d'Italia elismeri, hogy nem vizsgálta meg érdemben a FITD döntéseit. Az érvelés alátámasztása érdekében Olaszország azt állítja, hogy a szóban forgó ügy egyértelműen hasonlít a *Sicilcassa*-ügyre ⁽²⁷⁾, amelyben a Bizottság megállapította, hogy a magánjogi gazdálkodó egységek döntő részvételét tekintve az intézkedés nem minősült állami támogatásnak.
- (48) Olaszország azt állítja, hogy a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban említett bizonyíték nem bizonyítja, hogy a Banca d'Italia beavatkozott a FITD döntéshozatali folyamatába. Először, noha a Banca d'Italia nevezi ki a vagyonfelügyelőt, a vagyonfelügyelőnek nincs hatásköre ahhoz, hogy közvetlen befolyást gyakoroljon a FITD döntéseire a nehéz helyzetben lévő bankok támogatását illetően. A vagyonfelügyelő ehelyett a felügyelet alatt álló bank kezelőjeként és jogi képviselőjeként jár el, nem pedig a Banca d'Italia nevében. Más szóval átveszi a felosztott irányító szervek valamennyi magánjogi hatáskörét. Másodszor, Olaszország tagadja, hogy bizonyítékok támasztják alá a Banca d'Italia beavatkozását. A FITD főigazgatójának 2014. május 28-i emlékeztetőjéből származó részlet, amely szerint a Banca d'Italia képviselője „felkérte az Alapot, hogy kössön kiegyensúlyozott megállapodást a BPB-vel a negatív saját tőke fedezésére”, a remény kifejezéséeként, nem pedig utasításként értendő. Végezetül, Olaszország megállapítja, hogy a FITD irányító szervei által hozott, a Tercasnak nyújtandó segítségről szóló határozatok jegyzőkönyvei nem tartalmaznak olyan megállapításokat a Banca d'Italia részéről, amelyek arra utalhatnának, hogy befolyást gyakorolt az Alapra.

5.1.2. A Banca d'Italia észrevételei ⁽²⁸⁾

- (49) Az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiben a Banca d'Italia tagadja, hogy a FITD támogatási intézkedései az államnak tudhatók be, mert:
1. a hitelintézetek támogatása során a FITD nem közpolitikai feladatot teljesít;
 2. a Banca d'Italia nem a FITD-del együtt határoz egy adott vállalkozás támogatására irányuló beavatkozásról, sem általában, sem a szóban forgó ügyben, és nem ellenőrzi, hogy a FITD következetesen valamely közpolitikai feladatának megfelelően jár-e el;
 3. a szóban forgó ügy jelentősen eltér a Dánia, Spanyolország és Lengyelország által hozott, az eljárás megindításáról szóló határozat 28. lábjegyzetében hivatkozott állami támogatási intézkedésektől, amelyek esetében a Bizottság megállapította, hogy a betétbiztosítási rendszerekre vonatkozó intézkedések esetében használt erőforrások az állami hatóságok rendelkezésére álltak, és ezért az intézkedések az államnak tudhatók be.
- (50) Az első pontot illetően a Banca d'Italia szerint a betétbiztosítási rendszerek egyetlen közpolitikai feladata a betétesek kifizetése: a banktörvény 96-bis cikke (1) bekezdésének utolsó mondata, amely lehetővé teszi, hogy a FITD felszámolás esetén a betétesek közvetlen kifizetésén túl más módon is beavatkozzon, nem tekinthető sem annak bizonyítékának, hogy a FITD által hozott intézkedések az államnak tudhatók be, az csak a betétesek kifizetését bizonyítja, sem annak, hogy közpolitikai feladattal ruházták fel a FITD-et. Ez a rendelkezés pusztán lehetővé teszi a beavatkozás más formáinak alkalmazását.

⁽²⁷⁾ A Bizottság 1999. november 10-i 2000/600/EK határozata az Olaszország által a Banco di Sicilia és a Sicilcassa állami banknak nyújtott támogatás feltételes jóváhagyásáról (HL L 256., 2000.10.10., 21. o.).

⁽²⁸⁾ A Banca d'Italia harmadik félként nyújtotta be az észrevételeit, amelyek ennek megfelelően nem Olaszország észrevételeivel együtt kerülnek bemutatásra ebben a szakaszban. Ugyanakkor, mivel a Banca d'Italia állami intézmény, amely következőképpen a tagállam nevében jár el, és nem esik az EUMSZ 107. cikke hatáskörén kívül azon az alapon, hogy alkotmányosan független szerv, a határozat ezen szakaszában („Az intézkedések értékelése”) szereplő, Olaszországra történő utalások a Banca d'Italiára is vonatkoznak.

- (51) A 2014/49/EU irányelvben szereplő, a hitelintézetek fizetéseképtelenné válására történő utalás csupán azt jelzi, hogy az intézkedéseknek általában az a szerepük, hogy korlátozzák a beavatkozásnak a betétbiztosítási rendszerek részéről felmerülő költségeit annak elkerülésével, hogy ki kelljen fizetni a betéteseket, illetve ezáltal a bank fizetéseképtelenné válásának megakadályozásával. Az, hogy a 2014/49/EU irányelv nem írja elő a betétbiztosítási rendszer támogatási intézkedéseinek bejelentését a Bizottság felé, azt jelenti, hogy a belátásnak az ilyen intézkedések vonatkozásában történő gyakorlása önmagában nem utal arra, hogy a betétbiztosítási rendszert ezáltal közpolitikai feladattal bízták meg.
- (52) A Banca d'Italia azt is hozzáteszi, hogy a FITD alapszabályának 29. cikke, amelynek értelmében a FITD csak akkor avatkozhat be egy felügyelet alatt álló bank támogatása érdekében, *„ha észszerűen várható a helyreállítás, és ha a költségek feltételezhetően alacsonyabbak, mint felszámolás esetén lennének”*, olyasmire utal, ami eltér az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő bizottsági állítástól, miszerint Olaszország azért döntött úgy, hogy lehetővé teszi a betétbiztosítási rendszer beavatkozását, *„hogy megelőzze egy hitelintézet fizetéseképtelenné válását”*.
- (53) Végezetül az, hogy a Banca d'Italiának jóvá kell hagynia a FITD által hozott támogatási intézkedéseket, nem annak jele, hogy a FITD közérdekű célkitűzéseket követ. Ha ezt másképp ítélnék meg, az azt jelentené, hogy az EKB vagy a Banca d'Italia felügyelete alatt álló valamennyi banki tevékenységet a közpolitika irányítja. Emellett az 1024/2013/EU tanácsi rendelet ⁽²⁹⁾ 19. cikke előírja, hogy a Banca d'Italia az államtól függetlenül járjon el.
- (54) A második pontot illetően a Banca d'Italia kizárólag a betétesek védelmére, a bankrendszer stabilitására, valamint a bankok felelősségteljes és észszerű irányítására vonatkozó célkitűzések tekintetében gyakorol felügyeleti hatáskört (a banktörvény 5. cikke). A banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének b) pontja, amely kimondja, hogy a Banca d'Italia *„koordinálja a biztosítási rendszerek tevékenységét a banki válságokra vonatkozó szabályok meghozatalával és felügyeleti tevékenység ellátásával”*, pusztán olyan általános hatáskörrel ruházza fel a Banca d'Italiát, amely biztosítani kívánja a betétbiztosítási rendszerek tevékenységeinek és a saját felügyeleti hatásköre gyakorlásának összeegyeztethetőségét; ezt a hatáskört kizárólag a meghozott intézkedések jóváhagyásával gyakorolja.
- (55) Mivel a Banca d'Italiának az államtól függetlenül kell eljárnia, a bankok támogatására irányuló FITD-intézkedések meghozatalakor a FITD feletti hatáskörének gyakorlása nem tekinthető az erőforrások használata feletti állami ellenőrzésnek, illetve nem köthető közpolitikai feladathoz. A szóban forgó ügy ezért egyértelműen hasonlít a *Doux Élevage*-ügyhöz ⁽³⁰⁾.
- (56) A Banca d'Italia továbbá azt állítja, hogy nem működött közre a FITD támogatási intézkedéseinek kidolgozásában vagy végrehajtásában, és a közte és a FITD közötti, a FITD által a Banca d'Italiához hivatalosan benyújtott jóváhagyási kérelmet megelőző kapcsolatot nem tekinthető az ilyen intézkedésekben való részvételnek. A Banca d'Italia pusztán kezdeti útmutatást nyújtott, teljes egészében a későbbi jóváhagyási eljárásra vonatkozó jogi paraméterek alapján.
- (57) Az, hogy a Banca d'Italia nevezte ki és felügyelte a vagyonfelügyelőt, nem játszik szerepet a szóban forgó esetben, mert a vagyonfelügyelő feladatai és céljai nem térnek el jelentősen egy magánvállalkozás „szokásos” igazgatójának feladataitól valamely válság során, így a vagyonfelügyelő nem a Banca d'Italia nevében járt el.
- (58) A Banca d'Italiának a FITD igazgatótanácsának és végrehajtó bizottságának ülésein részt vevő képviselője csak megfigyelő volt, szavazati jog nélkül. Nem játszik szerepet, hogy a FITD és a BPB közötti, a Tercas negatív saját tőkéjének nagyságával kapcsolatos vitát a Banca d'Italia által kinevezett választott bíró döntötte el, mert a felek kérték fel a Banca d'Italiát teljesen független alapon és kölcsönös egyetértésben, hogy javasoljon egy olyan személyt, akit aztán kineveztek választott bírónak. A BPB nem egyezett volna bele, hogy a Banca d'Italiát kérjék fel a választott bíró jelölésére, ha a Banca d'Italia igazgatási és stratégiai szerepet töltött volna be a FITD-ben.
- (59) A harmadik pontot illetően a szóban forgó ügy eltér az eljárás megindításáról szóló határozat (44) preambulum-bekezdésében hivatkozott ügyektől, amelyekben a Bizottság megállapította, hogy a betétbiztosítási rendszereknek a bankok szerkezetátalakításába és felszámolásába történő beavatkozása állami támogatásnak minősül.

⁽²⁹⁾ A Tanács 2013. október 15-i 1024/2013/EU rendelete az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o.).

⁽³⁰⁾ A C-677/11. sz., *Doux Élevage SNC és mások* ügyben hozott ítélet (EU:C:2013:348), különösen annak (41) bekezdése.

- (60) A dán felszámolási program ⁽³¹⁾ esetében (1) a nemzeti jogszabályok részletesen szabályozták a támogatási intézkedések feltételeit; (2) a különböző opciók költségeinek felméréseért felelős bizottságot a gazdasági és pénzügyminiszter nevezte ki; (3) ugyanennek a bizottságnak kellett értékelnie, hogy a vevő képes lenne-e működtetni a nehéz helyzetben lévő bankot, és kereskedelmileg fenntartható-e a megoldás; (4) a betétbiztosítási rendszer határozata az említett bizottság értékelésén és ajánlásán alapult; (5) a betétbiztosítási rendszer igazgatótanácsát a gazdasági és pénzügyminiszter nevezte ki; (6) a vevő bank és a betétbiztosítási rendszer közötti megállapodást a miniszternek kellett jóváhagynia.
- (61) A lengyel hitelszövetkezetek felszámolási programja ⁽³²⁾ esetében a betétbiztosítási rendszer által nyújtott ösztönzők szerves részét képezik a hitelszövetkezetekre vonatkozó felszámolási programnak, amelyet a lengyel hatóságok dolgoztak ki, és amelyet állami támogatásként bejelentettek a Bizottságnak. A betétbiztosítási rendszert az alap igazgatótanácsában gyakorolt szavazati jogokon keresztül a kormány ellenőrizte, és néhány esetben a pénzügyminiszter jogosult volt beavatkozni és az alap működését érintő közvetlen határozatokat hozni. Emellett az alap igazgatótanácsának elnöke, akit a pénzügyminiszter nevezett ki, döntetlen szavazás esetén döntő szavazattal rendelkezett.
- (62) Ami a spanyolországi CAM és Banco CAM szerkezetátalakítására vonatkozó határozatot ⁽³³⁾ illeti, a spanyol hatóságok igénybe vették a – felszámolás esetén támogatást nyújtó, az állam és a spanyol betétbiztosítási alap által ellenőrzött – szabályos banki szerkezetátalakítást támogató alap ⁽³⁴⁾ pénzügyi támogatását. Az alap beavatkozási határozata nem az alap független döntése volt, hanem egy szélesebb körű szerkezetátalakítási és megmentési művelet része, amelyről a spanyol hatóságok határoztak, és amelyet a spanyol hatóságok hajtottak végre.

5.1.3. Az egyéb érdekelt felek észrevételei

- (63) Először, az egyéb érdekelt felek, vagyis a FITD, a BPB és a Tercas azt az általános megjegyzést teszik, hogy a források állami jellege és az államnak való betudhatóság két különböző feltétel, és mindkettőnek teljesülnie kell. Ezért a magán eredetű források nem tekinthetők államinak egy olyan értékelés eredményeként, amely szerint az ilyen források használata az államnak tudható be.
- (64) E három érdekelt fél szerint a Bizottság tévedett, amikor azt állította, hogy különösen valószínű, hogy a betétbiztosítási rendszerek állami támogatást nyújtanak, hiszen közfeladatot látnak el és az állami hatóságok ellenőrzése alatt maradnak. Rámutatnak, hogy a bankokról szóló 2013. évi közlemény nem tesz említést állami támogatásnak minősülő betétbiztosítási rendszerekről, a 94/19/EK irányelvben semmi nem szerepel a betétesek kifizetésének alternatívájaként hozott intézkedések és az állami támogatásra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségéről, és a 2014/49/EU irányelv semleges álláspontot képvisel az ilyen intézkedések és az állami támogatásra vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségét illetően.
- (65) Az érdekelt felek szerint a Bizottság kizárólag annak alapján vonta le azt az előzetes következtetést, hogy a FITD intézkedései az államnak tudhatók be, hogy jogszabályok írják elő az ilyen intézkedéseket, míg a *PreussenElektra* és a *Doux Élevage*-ügyben ⁽³⁵⁾ a Bíróság kifejezetten úgy határozott, hogy az intézkedések nem rendelkeznek állami támogatási jelleggel azért, mert a nemzeti jog írja elő őket. A *zöld villamos energiáról szóló osztrák törvény* ⁽³⁷⁾ ügyében a Törvényszék számos olyan további elemet figyelembe vett, amely az állam jelentős befolyására és ellenőrzésére utalt az ÖMAG, a szóban forgó intézkedés ellenőrzéséért felelős részvénytársaság felett.
- (66) Az említett érdekelt felek úgy vélik, hogy az olasz jogszabályok és a visszafordíthatatlan bankválságok elkerülésére irányuló támogatási intézkedésekre vonatkozó FITD döntéshozatali mechanizmusok helyes értelmezése tanúskodik azoknak a bizonyítékoknak az elégtelenségéről, amelyekre hivatkozva a Bizottság alátámasztotta azt

⁽³¹⁾ A Bizottság 2011. augusztus 1-jei határozata a Dánia által a hitelintézetek dán felszámolási programjának módosítására nyújtott SA.33001 (11/N) B állami támogatásról (HL C 271., 2011.9.14., 1. o.).

⁽³²⁾ A Bizottság 2014. február 18-i határozata a Lengyelország által a hitelszövetkezetek szabályos felszámolási programjára nyújtott SA.37425 (2013/N) állami támogatásról (HL C 210., 2014.7.4., 1. o.).

⁽³³⁾ A Bizottság 2012. május 30-i határozata a Spanyolország által a CAM és a Banco CAM szerkezetátalakítására nyújtott SA.34255 (2012/N) állami támogatásról (HL C 173., 2013.6.19., 1. o.).

⁽³⁴⁾ Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria

⁽³⁵⁾ A C-379/98. sz. ügyben hozott ítélet (EU:C:2001:160), különösen a (61) és azt követő bekezdések.

⁽³⁶⁾ Lásd a 30. lábjegyzetet.

⁽³⁷⁾ Lásd a 23. lábjegyzetet.

az előzetes következtetést, hogy a FITD intézkedései közpolitikai jellegűek. Arra alapozzák az érvelésüket, hogy a banktörvény 96-bis cikke csak arról rendelkezik, hogy a biztosítási rendszerek „részét vehetnek más típusú és formájú beavatkozásokban” ⁽³⁸⁾. Az intézkedések nem kötelezőek, így nincs összefüggés a FITD intézkedései és az alapszabályában meghatározott feladatok között.

- (67) A három érdekelt fél rámutat arra, hogy a betétesek kifizetésén túli intézkedési formák a FITD 1987. évi megalapítása óta, vagyis már a banktörvény 96-bis cikkének hatálybalépését megelőzően léteznek.
- (68) A FITD azzal érvel, hogy magánjogi gazdálkodó egység, amelyet a tagjaként működő bankok ellenőriznek és irányítanak, és közvetlenül a tagjaként működő bankoknak tulajdonítható intézkedéseket hoz a továbbra is az ilyen bankokhoz tartozó források felhasználásával. A Tercas támogatásáról szóló határozatot továbbá a FITD irányító szervei hozták, amelyek kizárólag a tagként működő bankok képviselőiből állnak. Az okirati bizonyítékok arról tanúskodnak, hogy a FITD irányító szervei gondosan mérlegelték a lehetséges alternatívákat és a legkevésbé költséges megoldásra vonatkozó követelmény alkalmazását, hogy a beavatkozás költségeinek és kockázatainak csökkentésével hatékonyabban védjék a tagként működő bankok érdekeit.
- (69) A FITD azt állítja, hogy az irányító szerve a saját belátása szerint határozott arról, hogy hoz-e támogatási intézkedéseket, és ha igen, mikor és hogyan, és az volt az egyetlen követelmény, hogy a fellépés kevésbé legyen költséges, mint a betétesek kifizetése. A támogatási intézkedések meghozatalakor a FITD nem közpolitikai feladatot lát el. A FITD alapszabálya teljes mértékben megfelel az ágazatra vonatkozó jogszabályoknak, olyannyira, hogy nem rendelkezik az alternatív fellépések formájáról, és nem tiltja kifejezetten az ilyen fellépéseket. Egyetlen állami szerv sem kötelezheti a FITD-et beavatkozásra, és a Banca d'Italia utólagos jóváhagyása csak annak ellenőrzését szándékozik biztosítani, hogy a kedvezményezett bank érdekében hozott intézkedés megfelelő az észszerű felügyelet szempontjából, illetve összeegyeztethető a betétesek védelmének szükségességével és a bankrendszer stabilitásával.
- (70) A három érdekelt fél emellett rámutat, hogy a FITD tagsága az alapszabálya értelmében nem kötelező, és a bankok dönthetnek úgy, hogy alternatív betétbiztosítási rendszert hoznak létre és annak tagjai lesznek. Felhívják a figyelmet egy betétbiztosítási rendszer, a Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo létezésére, amely kifejezetten a FITD-hez nem tartozó szövetkezeti bankok ⁽³⁹⁾ betétbiztosítási rendszere.
- (71) Az érdekelt felek szerint az állam nem avatkozott be sem a FITD irányító szervei tagjainak kinevezésébe, sem a döntéshozatalba (az, hogy a Banca d'Italia megfigyelőként, szavazati jog nélkül részt vesz az üléseken, nem befolyásolja a FITD független döntéshozatalát). Azzal érvelnek, hogy a Bizottság a dán Roskilde bank megmenetléséről szóló határozatában ⁽⁴⁰⁾ megállapította, hogy a kezességet nyújtó szerv önállóan hozta meg a határozatait, és nem érint állami forrásokat, amikor egy belföldi bankokból álló és kizárólag általuk finanszírozott szövetség a pénzügyi intézetek támogatása céljából kezességet nyújt a válsághelyzetben lévő bankoknak. Utalva az *EARL Salvat père et fils*-ügyre ⁽⁴¹⁾, a három érdekelt fél azt az álláspontot képviseli, hogy csak akkor lehet állami támogatásról beszélni, ha az állam jelen van a szervezet döntéshozatali szerveiben, és olyan helyzetben van, hogy érvényre tudja juttatni a saját döntéseit.
- (72) A három érdekelt fél elmondja, hogy a FITD a tagjaként működő bankok érdekeit képviselő szerv, és a FITD intézkedéseivel kapcsolatban a Banca d'Italia ruházott hatáskör pusztán azt teszi lehetővé, hogy a Banca d'Italia megvalósítsa az általános felügyeleti célkitűzéseit, illetve konkrétan nyomon kövesse az általa felügyelt gazdálkodó egységek felelősségteljes és észszerű irányítását, valamint védje a betétesek érdekeit. A Banca d'Italiának az a feladata, hogy a bankválságra vonatkozó szabályok és a saját felügyeleti tevékenysége révén koordinálja a betétbiztosítási rendszerek tevékenységeit, általános jellegű, így ez nem bizonyítja, hogy a FITD forrásai az állam állandó ellenőrzése alatt állnak.
- (73) Az, hogy a Banca d'Italia nevezi ki a válságba került bankok vagyonszelőjét, nem utal az állami szférával való kapcsolatra, mert e hatáskör jogalapja (a banktörvény 70. és azt követő cikkei) jellegét tekintve alapjában véve műszaki, illetve a logikája és az alapja az ágazat sajátos jellemzőiben keresendő. Továbbá az arra utaló pusztán jelek, hogy egy intézkedés közérdekű célkitűzések megvalósítására törekszik, nem elegendők annak megállapításához, hogy állami támogatásról van szó ⁽⁴²⁾.

⁽³⁸⁾ Utólagos kiemelés.

⁽³⁹⁾ *Banche di credito cooperativo*.

⁽⁴⁰⁾ A Bizottság 2008. július 31-i határozata a Dánia által a Roskilde bank A/S-nek nyújtott NN 36/2008 támogatásról (HL C 238., 2008.9.17., 5. o.).

⁽⁴¹⁾ A T-136/05. sz., *EARL Salvat père & fils kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:T:2007:295) (154) bekezdése.

⁽⁴²⁾ Wathetel főtanácsnok véleménye a *Doux Élevage*-ügyben.

- (74) A Banca d'Italiának az egyéni intézkedések jóváhagyására irányuló hatásköre a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja és a FITD alapszabálya 3. cikkének (2) bekezdése értelmében nem fosztja meg a FITD-et annak önálló eldöntésétől, hogy hozzanak-e alternatív intézkedéseket, és ha igen, mikor, milyen összegben, és milyen formában. A Banca d'Italiának a FITD által hozott intézkedések jóváhagyására irányuló *hatásköre* pusztán a FITD által önállóan hozott határozatok utólagos ellenőrzésére vonatkozik a közérdek védelmének biztosítása érdekében, amely a Banca d'Italia feladata.
- (75) A három érdekelt fél emellett utal a Banco di Siciliának és a Sicilcassának ⁽⁴³⁾ nyújtott támogatásról szóló bizottsági határozatra, amelyben a Bizottság megállapította, hogy a FITD-nek az említett bankok érdekében történő beavatkozása nem minősül állami támogatásnak, és nem vették figyelembe a Banca d'Italia szerepét a FITD tevékenységeinek szempontjából.
- (76) A három érdekelt fél szerint a *Doux Élevage*-ügyhöz hasonlóan a FITD állami felügyelete arra korlátozódik, hogy pusztán formálisan ellenőrizze a FITD magatartásának érvényességét és jogszerűségét, és nem terjed ki a politikai megfelelőség vagy az állami hatóságok politikájának való megfelelés ellenőrzésére: a *Doux Élevage*-ügyhöz hasonlóan a FITD önállóan határoz a forrásai felhasználásáról. Hasonlóképpen a *Pearle*-ügyben ⁽⁴⁴⁾ a holland kormány megerősítette, hogy a szóban forgó ügy tárgyát képező díjakat kivétő szervek, például a HBA által hozott szabályzatokhoz szükség van az állami hatóságok jóváhagyására.
- (77) A FITD rámutat, hogy a vagyonfelügyelő, bár a Banca d'Italia nevezi ki, nem a felügyeleti hatóság képviselője. A vagyonfelügyelő széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, és a saját kezdeményezésére jár el. Csak kérheti a FITD fellépését, de az nem kötelező eljárni, és a FITD továbbra is szabadon hozhat alternatív intézkedéseket a tagjaként működő bankok érdekeinek legjobban megfelelően. A szóban forgó ügyben a vagyonfelügyelő nem helyettesítette a bank általános közgyűlését, amely az egyetlen olyan szerv volt, amelyet felhatalmaztak a kivételes jellegű műveletek jóváhagyására. A Banca d'Italia továbbá csak azután adja a jóváhagyását, hogy a FITD már önálló határozatot hozott a beavatkozásról. A jóváhagyás a Banca d'Italia szokásos felügyeleti feladatai közé tartozik. A Banca d'Italiának a FITD igazgatótanácsának és végrehajtó bizottságának ülésein részt vevő képviselője csak megfigyelő, szavazati jog nélkül.
- (78) A FITD és a BPB közötti, a Tercas negatív saját tőkéjének nagyságával kapcsolatos vitában közreműködő választott bírót nem a Banca d'Italia nevezte ki, hanem maguk a felek (a FITD és a BPB) a Banca d'Italia ajánlására. A választott bíró kinevezése továbbá a szóban forgó vita rendezését szolgálta; az intézkedéseknek a tagként működő bankok szempontjából való költséghatékonyságáról szóló határozatot kizárólag a FITD hozta.
- (79) A Bizottság által hivatkozott, a betétbiztosítási rendszerekkel kapcsolatos ügyek nem hasonlíthatók össze a szóban forgó ügygel. A három érdekelt fél ebben a tekintetben ugyanúgy érvelt, mint Olaszország, hozzátéve, hogy a dán felszámolási program és a lengyel hitelszövetkezetekre vonatkozó felszámolási program esetében a biztosítási rendszerek által a bankok felszámolásával kapcsolatban hozott intézkedésekről, nem pedig a bankok hosszú távú szanálására irányuló megelőző intézkedésekről volt szó.

5.2. Előny

5.2.1. Olaszország észrevételei

- (80) Olaszország szerint a Bizottság a legújabb banki szerkezetátalakítási ügyek összefüggésében kialakított piacgazdasági szereplő elvet alkalmazza (a továbbiakban: „tehermegosztási teszt”), és figyelmen kívül hagyja, hogy a tehermegosztási teszt lényegtelen a magánjogi szervek észszerű magatartásának vizsgálatához, mert elsősorban a köz (valamennyi adófizető) érdekének, nem pedig a fizetéseképtelenné váló banknak közvetlenül kitett szervek (például a FITD) érdekeinek védelmére irányul. Emellett a FITD eleget tett a legalacsonyabb költség elvének. A Tercas támogatására irányuló beavatkozásról szóló határozatában a FITD olyan megoldást keresett, amely a legkisebb pénzügyi terhet rója a tagjaként működő bankokra egy neves tanácsadó cég véleménye, valamint az igazgatótanácsban és a végrehajtó bizottságban folytatott hosszú megbeszélések alapján.
- (81) Olaszország úgy véli, hogy a Bizottság téves adatokat használt, amikor összehasonlította a Tercas átszervezését a felszámolás alternatív forgatókönyvével. A szanálási intézkedés és a felszámolási forgatókönyv közötti

⁽⁴³⁾ Lásd a 27. lábjegyzetet.

⁽⁴⁴⁾ A C-345/02. sz., *Pearle* és mások ügyben hozott ítélet (EU:C:2004:448).

összehasonlítást azután kell elvégezni, hogy levonták a [...] pozíciót, amelynek kockázatát nem értékelték a felszámolási költségbebecslésben. E levonás eredményeként a mentési műveletre vonatkozó kötelezettségvállalás nem haladja meg a 295 millió EUR nagyságú összeget, ezzel szemben a felszámolási forgatókönyv becsült költsége 333 millió EUR. Olaszország megállapítja, hogy a két forgatókönyv közötti tényleges különbség közel 40 millió EUR, nem pedig 3 millió EUR, ahogy az az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság előzetes véleményeként szerepel.

- (82) Olaszország úgy véli, hogy a FITD fellépése mindenesetre megfelel a piacgazdasági szereplő elvének. Először, a FITD nem írhatta volna elő, hogy a Tercas rendelje el az alárendelt hitelezők tehermegosztását az egyéni hitelek szerződéses feltételein túl, amelyek csak felszámolás esetén rendelkeznek a leírásról. Másodszor, az alárendelt hitelezőkre vonatkozó tehermegosztás elrendelése nem csökkentette volna a FITD tagjaként működő bankok költségeit. A Bizottság helytelenül vélte úgy, hogy a Tercas kötelező igazgatási felszámolásakor (*liquidazione coatta amministrativa*) minimálisra csökkentenék a tagként működő bankok és ennek következtében a FITD költségeit azzal, hogy az alárendelt hitelezőknek kellene viselniük a veszteségek egy részét. A FITD igazgatótanácsi és végrehajtó bizottsági üléseinek jegyzőkönyveiben szereplő bizonyítékok alapján Olaszország azt állítja, hogy a FITD által végül meghozott intézkedésekkel elkerülték az alárendelt hitelezők által elszenvedett veszteségek miatti potenciális perek kockázatát. Olaszország megállapítja, hogy a FITD intézkedései emellett megakadályozták a bankrendszer hírnevének csorbulását, amelyre akkor került volna sor, ha a Tercas kötelező igazgatási felszámolása esetén nem tudják visszafizetni az alárendelt kölcsönöket.
- (83) Olaszország szerint ezért észszerű volt a FITD-nek az a döntése, hogy nem vonja be az alárendelt kötvénytulajdonosokat, megfelelt a piacgazdasági szereplő elvének, és arra irányult, hogy ne merüljenek fel további költségek a FITD és a tagként működő bankok részéről.

5.2.2. A Banca d'Italia észrevételei

- (84) A Bizottsághoz nem érkeztek észrevételek a Banca d'Italiától az intézkedések által juttatott szelektív előny vonatkozásában.

5.2.3. Az egyéb érdekelt felek észrevételei

- (85) A piacgazdasági szereplő elvét illetően az intézkedések gazdasági hatékonyságával kapcsolatban a három érdekelt fél elmondta, hogy az intézkedés észszerű és jó döntés volt az olyan magánvállalkozások számára, mint a FITD és a tagjaként működő bankok. Az említett felek szerint a jelenlegi ügy nyilvánvaló hasonlóságokat mutat a *Sicilcassa*-üggyel, amelyben a Bizottság megállapította, hogy a magánjogi szervek döntő részvételére való tekintettel a szóban forgó intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak. A *Sicilcassa*-ügyhöz hasonlóan a FITD itt is kezesként járt el a betétesek kifizetésének tekintetében a betétbiztosítási rendszerekről szóló jogszabályoknak megfelelően; a FITD intézkedéseiről ugyanazok az irányító szervek határoztak, ugyanolyan szempontok alapján, és a Banca d'Italia ugyanazokat a feladatokat látta el. Megállapítják, hogy már nincsenek állami irányítás alatt álló bankok Olaszországban, így a FITD valamennyi tagja magánbank. A FITD ezért csak magánjogi szervként tud működni.
- (86) A három érdekelt fél átvizsgálta a FITD által korábban hozott alternatív intézkedéseket ⁽⁴⁵⁾ és azok gazdasági észszerűségét, beleértve azt az időszakot is, amikor még önkéntes volt a betétbiztosítási rendszerben való részvétel. Magánvállalkozások akkor is határoztak úgy, hogy csatlakoznak a betétbiztosítási rendszerhez, amikor jogszabályok nem kötelezték őket erre. Az érdekelt felek elutasítják azt az állítást, hogy a piacgazdasági szereplőket nem érintenék a betétesek kifizetésének költségei, és a piacgazdasági szereplők nem tennének vissza nem fizetendő hozzájárulásokat vagy nem vállalnának díj nélküli kezességet, ahogy azt a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában állította.
- (87) A három érdekelt fél továbbá hangsúlyozza, hogy a FITD és a tagjaként működő bankok magatartását nem elvontan, egy hipotetikus, nem szabályozott forgatókönyv figyelembevételével kellene értékelni, hanem inkább annak a szabályozási keretnek az alapján, amelynek megfelelően működnek. Ha a szabályozási keretből fakadó, a betétesek egy bizonyos értékhatárig való kifizetésére vonatkozó kötelezettség – ahogy a jelen ügyben is – azt jelenti, hogy a tagként működő bankok számára a negatív saját tőke fedezése a legkevésbé költséges intézkedés, akkor a piacgazdasági magánszereplő szempontjából a negatív saját tőke fedezése jelenti a legészszerűbb döntést.

⁽⁴⁵⁾ Banca di Girgenti, Banca di Credito di Trieste SpA – Kreditna Banka (BCT) és Cassa di Risparmi e Depositi di Prato.

- (88) A három érdekelt fél vitatja a Bizottságnak azt az érvelését, miszerint a Tercas kötelező igazgatási felszámolása esetén a piaczgazdasági szereplő elvének alkalmazásakor nem kell figyelembe venni a betétesek kifizetésének költségeit, mert azok a FITD mint a közérdeknek megfelelően a betétesek védelmét szolgáló betétbiztosítási rendszer kötelezettségeiből fakadnak. Azzal érvelnek, hogy a portugáliai Banco Espírito Santo szanálása ügyében ⁽⁴⁶⁾ a Bizottság úgy ítélte meg, hogy felszámolás esetén a piaczgazdasági szereplő elvének alkalmazásakor figyelembe kell venni a betétesek kifizetésének költségeit. Továbbá a Bizottság nem tudta összehasonítani a szóban forgó ügyet a *Land Burgenland* ⁽⁴⁷⁾-ügyben hozott bírósági ítélettel, mert a Bíróság ez utóbbiban különbséget tett az államnak mint részvényesnek, illetve az állami hatóságként eljáró államnak betudható intézkedések között.
- (89) A három érdekelt fél megjegyzi, hogy az intézkedéseket a legalacsonyabb költségre vonatkozó szempont alapján dolgozták ki, és egy neves könyvvizsgáló és tanácsadó cég segítségét vették igénybe annak megállapításához, melyik a legkevésbé költséges és kockázatos megoldás a tagként működő bankok számára. Ennek alapján a FITD számos olyan intézkedést dolgozott ki, amely lehetővé tette, hogy jelentősen csökkentse a tagjaként működő bankok részéről felmerülő költségeket, elkerülje a felszámolás kockázatát, illetve megakadályozza a Tercas kötelező igazgatási felszámolásából fakadó lehetséges negatív externáliákat.
- (90) Az arra vonatkozó becslést illetően, hogy a FITD számára alacsonyabb volt-e a támogatási intézkedések összköltsége, mint a Tercas felszámolása esetén lett volna, a három érdekelt fél szerint a [...] által nyújtott, a kölcsön lejáratakor törlesztett kölcsönök hitelkockázatának fedezésére szolgáló kezesség költségének nem kellett volna szerepelnie a támogatási intézkedés költségeinek bizottsági értékelésében. A Tercas felszámolása esetén nem szerepelt a FITD becsült költségei között. A Bizottság számítása, miszerint az intézkedéssel elért költségmegtakarítás mindössze 3 millió EUR, ennek megfelelően téves. A [...] jelentésében, amely azonosította a legkevésbé költséges és kockázatos megoldást a FITD és a tagjaként működő bankok számára, a kötelező igazgatási felszámolás becsült költsége nem tartalmazta a körülbelül 35 millió EUR összegű [...] kölcsönrel kapcsolatos kockázatot. A két forgatókönyv – a betétesek kifizetése és az alternatív megoldás – helyes összehasonlításához „A szanálási intézkedés és a felszámolási forgatókönyv közötti összehasonlítást azután kell elvégezni, hogy levonták a [...] pozíciót, amelynek kockázatát nem értékelték a felszámolási költségbecslésben”. ⁽⁴⁸⁾ Az összehasonlítás két eleme így egy olyan kötelezettségvállalás, amely „nem haladja meg a 295 millió EUR nagyságú összeget a mentési művelet esetén, illetve egy 333 millió EUR nagyságú becsült költség a felszámolás esetén”. ⁽⁴⁹⁾ A három érdekelt fél szerint a két forgatókönyv közötti tényleges különbség ezért legalább 38 millió EUR. Ezt az álláspontot véleményük szerint megerősíti, hogy visszafizették a Tercasnak azokat a kölcsönöket, amelyekre a FITD kezességet vállalt ⁽⁵⁰⁾. A FITD részéről nem történt kifizetés a 35 millió EUR értékű kezességet illetően, amelyet a Bizottság tévesen vett figyelembe a beavatkozási költségek kiszámításakor.
- (91) A legalacsonyabb költség kiszámítása céljából az adómentességből származó 30 millió EUR nagyságú összeg szintén nem tüntetendő fel teljes egészében a költségek között. A FITD számára ez csak akkor jelentene költséget, ha a Bizottság nem hagyná jóvá az adózási intézkedést.
- (92) A három érdekelt fél felszámolás esetén 1,9 milliárd EUR nagyságú becsült költséggel számol, amely csak részben térült volna meg (a [...] jelentése 1,5 milliárd EUR nagyságú összeggel számolt). Azzal érvelnek, hogy a betétekben elhelyezett 1,9 milliárd EUR nagyságú összeg miatt, amelyet felszámolás esetén a betét-visszafizetési rendszer nem fedezett volna, fennállt volna a tagként működő bankokat és általában véve a bankrendszert érintő dominóhatás kockázata. Egy ilyen kockázat „potenciálisan súlyos” jogi és hírnévbeli következményekkel járhatott volna. Azt is állítják, hogy ha elrendelték volna a Tercas kötelező felszámolását, az alárendelt hitelezők kártérítési igényei tovább veszélyeztették volna a kezdeti költségek 1,9 milliárd EUR-ra becsült részének megtérülési kilátásait.
- (93) A [...] jelentése, amely alapján a FITD kiszámolta a legalacsonyabb költséget, a 2013. december 31-i számviteli helyzeten alapul, de a három érdekelt fél szerint a BPB ismertette a felszámolási forgatókönyv FITD-re gyakorolt hatásának naprakész értékelését 2014. július 31-én, vagyis azon a napon, amikor a Tercas feltőkésítése érdekében sor került a részvényesek rendkívüli közgyűlésére, és ezen a napon határozták meg formálisan a támogatási intézkedéseket. A naprakész értékelés szerint a becsült költségek nagysága [350–750] millió EUR. E között és a 2013. december 31-i helyzeten alapuló jelentésben szereplő becsült összeg között fennálló különbség oka az

⁽⁴⁶⁾ A Bizottság 2014. augusztus 3-i határozata a Portugália által a Banco Espírito Santo SA szanálására nyújtott SA.39250 (2014/N) állami támogatásról (HL C 393., 2014.11.7., 1. o.), (75)–(77) preambulumbekkezdés.

⁽⁴⁷⁾ A C-214/12 P., C-215/12 P. és C-223/12 P. sz., *Land Burgenland és mások kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EU: C:2013:682) (60) bekezdése.

⁽⁴⁸⁾ A FITD végrehajtó bizottsága 2014. május 30-i ülésének jegyzőkönyve, 4. o.; a FITD főigazgatójának 2014. május 28-i jelentése, 7/2014. sz. dokumentum, 5. o.

⁽⁴⁹⁾ Lásd a FITD főigazgatójának 2014. május 28-i jelentését, 7/2014. sz. dokumentum, 5. o.

⁽⁵⁰⁾ Lásd a Tercas közleményét a FITD-nek, 2015. április 1.

elszámolás ártértékelése – 2013. december 31-én „teljesítőnek” minősítették, 2014. július 31-én „nemteljesítőnek” –, valamint azoknak a betéteknek a megnövekedett mennyisége, amelyeket a FITD-nek vissza kellett volna fizetnie.

- (94) Az egyéb érdekelt felek elutasítják a Bizottságnak azt az érvelését, hogy az alárendelt kölcsön leírása tovább csökkenthette volna a támogatási intézkedések FITD részéről felmerülő állítólagos költségét. Amikor a FITD a beavatkozás mellett határozott, az alárendelt kölcsön hitelezői feltőkésítése jogilag nem volt lehetséges. Az olasz jogszabályok értelmében a kölcsön csak kötelező igazgatási felszámolás esetén írható le. Ha sor került volna a hitelezői feltőkésítésre, a FITD tagjai részéről azonnal hatalmas kiadások merültek volna fel, amelyek megtérülése bizonytalan lett volna. Az alárendelt hitelezőkkel folytatott viták a felszámolandó eszközök értékének csökkenése miatt növelték volna a felszámolási eljárás költségét és a FITD tagjainak költségét. A továbbgyűrűző hatás károsan hatott volna az ügyfelek bizalmára, illetve a bankrendszer hírnevére és stabilitására. A három érdekelt fél továbbá azt állítja, hogy a Tercas alárendelt hitelezőinek többsége egyéni megtakarító és betétes, és a vagyonfelügyelő már meghozta az egyetlen lehetséges tehermegosztási intézkedést az alárendelt hitelezők vonatkozásában, amikor elhalasztotta a kamatszelvények kifizetését a Banco Popolare Sc kötvényei után.
- (95) Végezetül, az egyéb érdekelt felek azt állítják, hogy a [...] jelentése nem a legpesszimistább értékelési forgatókönyvet használta a legalacsonyabb költség elemzéséhez. A felszámolás becsült költsége egyrészt azon a lehetőségen alapult, hogy találnak olyan felet, amely felszámolás esetén is hajlandó megvásárolni néhány fiókot, másrészt a máshová nem áthelyezett személyzet elbocsátásán, 12 havi végkielégítéssel minden érintett munkavállaló esetében. A [...] jelentése, amely alapján a FITD a beavatkozásról határozott, részben pozitív, részben negatív forgatókönyvön alapult, de a legrosszabb esetre vonatkozó egyéb forgatókönyveket is figyelembe vette.
- (96) Továbbá feltételezhető, hogy a FITD beavatkozása nem juttatta előnyhöz a Tercast, mert a BPB Tercast érintő tőkeinjekcióval együtt került rá sor, amely egy időben történt, jelentős volt, és hasonló a FITD intézkedéseihez.
- (97) E megfontolások alapján a meghozott intézkedések tekintendők a legkevésbé költséges és veszélyes megoldásnak a FITD tagként működő bankok számára.

5.3. Összeegyeztethetőség

5.3.1. Olaszország észrevételei

- (98) A Bizottsághoz nem érkeztek észrevételek Olaszországtól az intézkedések összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

5.3.2. A Banca d'Italia észrevételei

- (99) A Bizottsághoz nem érkeztek észrevételek a Banca d'Italiától az intézkedések összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

5.3.3. Az egyéb érdekelt felek észrevételei

- (100) A három másik érdekelt fél szerint az intézkedések akkor is összeegyeztethetőek lennének a belső piaccal, ha állami támogatásnak minősülnének. Azt az álláspontot képviselik, hogy a Tercas szerkezetátalakítási terve lehetővé fogja tenni a hosszú távú életképesség helyreállítását, a FITD intézkedései a szükséges minimumra korlátozódnak, illetve az intézkedések korlátozzák a piac versenyszférájára gyakorolt lehetséges hatásokat.
- (101) A hosszú távú életképesség helyreállítását illetően az érdekelt felek azt állítják, hogy a vagyonfelügyelő annak érdekében járt el, hogy megszüntesse a Tercas szervezetét és belső ellenőrzési rendszerét érintő hiányosságokat. A vagyonfelügyelő az igazgatási rendellenességekre (hitel, részesedés, viták) és a kapcsolódó kockázatok (kétes eredmények, leírások, rendelkezések) helyes értékelésére összpontosított. Fokozatos tőkeáttétel-csökkentést hajtott

vége, hogy ellensúlyozza a támogatásnak az ügyfélbázis csökkenése miatt bekövetkező jelentős csökkenését. Racionalizálta a szerkezetet (az üzleti modell felülvizsgálata bizonyos fiókok bezárásával, a személyzet létszámának csökkentésére vonatkozó terv, a szervezeti felépítés egyszerűsítése, az adminisztratív költségek csökkentése), hogy szervezetten jelentős költségkontrollt gyakoroljon. A likviditási hiány gyors megszüntetésére a Tercas FITD és BPB általi feltőkésítése volt a legjobb megoldás. A BPB magára vállalta a Tercas helyreállításával kapcsolatos üzleti kockázatot, és jelentős pénzügyi és egyéb forrásokat injektált be, hogy biztosítsa az üzleti terve sikerét.

- (102) A BPB emellett azt állítja, hogy kidolgozott egy beavatkozási stratégiát a hitelezési és a betéti kamatkülönbözet⁽⁵¹⁾, a költségek racionalizálása⁽⁵²⁾, a csoportszinergiák fejlesztése, a hitelminőség gondos nyomon követése, az értékvesztett követelések kezelésének a *nemteljesítő hitelek* értékesítése révén történő optimalizálása, a likviditási profilok megerősítése⁽⁵³⁾ és a vezetői erőforrások kialakítása terén elért fejlődés alapján. A helyreállítási terv szerkezeti elemeit a BPB 2015–2019. évi üzleti tervében dolgozták ki. Ezek az elemek a Tercas nyereségségének helyreállítására irányuló koherens intézkedésekről tanúskodnak; a részletes szerkezetátalakítási terv hiánya nem gátolhatja a Bizottságot abban, hogy pozitívan értékelje a „koherens irányt” követő „általános programokat”⁽⁵⁴⁾.
- (103) A beavatkozás a szükséges minimumra korlátozódott (1) a (90)–(93) preambulumebekezdésben említett okokból; (2) mert ez volt egy egyetlen megvalósítható opció; és (3) mert a FITD csak részben járult hozzá a negatív saját tőke szanálásához és a minimális tőkeegyelelési mutató helyreállításához. A három érdekelt fél szerint a Tercas veszteségeinek nagyságát tekintve nem voltak kevésbé költséges alternatívái annak, hogy a BPB átvegye a Tercast, noha a vagyonfelügyelő megpróbált más vevőket találni⁽⁵⁵⁾. A költségek szükséges minimumon tartására irányuló erőfeszítést az is alátámasztja, hogy a Tercas negatív saját tőkéjének tényleges összegére vonatkozó megállapodás érdekében a felek választott bírósághoz fordultak, aminek eredményeként a BPB által követelt összeg 300–800 millió EUR-ról 265 millió EUR-ra csökkent.
- (104) Tehermegosztási intézkedések révén tovább mérsékeltek a beavatkozás költségeit. A részvénytőkét nullára csökkentették, aminek eredményeképpen a részvényesek az összes befektetésüket elvesztették. Emellett, ahol lehetséges volt, felfüggesztették az alárendelt kötvények kamatszelvevényeinek kifizetését. Az egyéb érdekelt felek azt állítják, hogy jogilag nem volt lehetőség arra, hogy az alárendelt hitelezők más áldozatot hozzanak, mert a jelenlegi jogszabályok értelmében az alárendelt hitelezők csak kötelező igazgatási felszámolás esetén kényszeríthetők a veszteségekben való osztozásra. De az, hogy további terhek nem róhatók az alárendelt hitelezőkre, nem vezetett az államháztartás magasabb költségeihez, mert a beavatkozás forrásai kizárólag magán eredetűek voltak. Továbbá az alárendelt hitelezők feláldozása további költségekkel és jelentős kockázatokkal járhatott volna a FITD tagjaként működő bankok számára. Ezek a hátrányok a Tercas felbomlásából, a Tercas ügyfelei által indított perek kockázatából, valamint a Tercas hírnevére és a bankrendszer általános stabilitására gyakorolt negatív hatásból fakadtak volna. Végezetül, az alárendelt hitelezők további terheinek hiánya nem járt erkölcsi veszéllyel, mert a negatív saját tőke fedezésének költségeit teljes egészében a bankrendszer viselte az adófizetők többletköltségei nélkül.
- (105) A három érdekelt fél azt állítja, hogy az alárendelt kölcsön konverziójának vagy leírásának hiánya megfelel a bankokról szóló közlemény 42. pontjának, amely egyértelművé teszi, hogy a betétesek hozzájárulásai nem képezik a tehermegosztás kötelező részét. A közlemény 45. pontjának is megfelel, amely lehetővé teszi az alárendelt kölcsönök konverziójára vagy leírására vonatkozó elv alóli kivételt abban az esetben, ha „az ilyen intézkedések végrehajtása veszélyeztetné a pénzügyi stabilitást vagy aránytalan eredményhez vezetne”.
- (106) A három érdekelt fél emellett azt állítja, hogy a nyereség hiánya vagy nem megfelelő volta elfogadható abban az esetben – például itt is –, ha mélyreható és széles körű szerkezetátalakítás ellensúlyozza, és azt a válságban lévő bank vevőjének felkutatása indokolja.

⁽⁵¹⁾ [...].

⁽⁵²⁾ [...].

⁽⁵³⁾ [...].

⁽⁵⁴⁾ A BPB utal a Bizottság álláspontjára a T-11/95. sz., *BP Chemicals* kontra *Bizottság* ügyben hozott ítéletben (EU:T:1998:199), amely szerint „a szerkezetátalakítási terv kidolgozása nem statikus feladat” (az ítélet (105) bekezdése). A BPB szerint a Bizottság néhány friss határozata hasonlóképpen megerősíti, hogy a szerkezetátalakítási terv azonnali benyújtásának elmulasztása nem akadályozza egy adott intézkedés és a belső piac összeegyeztethetőségét megállapító határozatnak. Lásd a Spanyolország által az SGR-t érintő támogatási intézkedésre nyújtott SA.36663 (2014/NN) állami támogatásról szóló, 2014. február 13-i C(2014) 962 bizottsági határozatot (HL C 120., 2014.4.23., 1. o.) és a Görögország által a National Bank of Greece Csoport javára a National Bank of Greece S.A. feltőkésítésével és szerkezetátalakításával; a First Business Bank S.A.-nak a National Bank of Greece S.A. részére történő átruházási megbízással való szanálásával; a Probank S.A.-nak a National Bank of Greece S.A. részére történő átruházási megbízással való szanálásával; továbbá a Cooperative Bank of Lesbos-Limnos, a Cooperative Bank of Achaia és a Cooperative Bank of Lamia szanálásával kapcsolatban végrehajtott SA.34824 (2012/C), SA.36007 (2013/NN), SA.36658 (2014/NN), SA.37156 (2014/NN) és SA.34534 (2012/NN) számú állami támogatásról szóló, 2014. július 23-i (EU) 2015/1092 bizottsági határozatot (HL L 183., 2015.7.10., 29. o.).

⁽⁵⁵⁾ Lásd a vagyonfelügyelőnek a FITD beavatkozására vonatkozó kérelmét (2013. október 25., 3. o.); a BPB által javasolt ügylet „alternatíváinak hiányát” a FITD végrehajtó bizottsága 2013. október 28-i ülésének jegyzőkönyvében is elismerik (4. o.).

(107) A beavatkozás továbbá nem torzítja a belső piacot, mivel:

1. a Tercas tevékenysége nem volt kiterjedt, és földrajzilag korlátozott volt;
2. a BPB volt az egyetlen olyan gazdasági szereplő, amely valódi érdeklődést mutatott a Tercas javára történő tőkeinjekció iránt, és a Bizottság korábban megállapította, hogy egy olyan fizetéseképtelenné váló bank eladása egy magánpiaci szereplőnek nyílt értékesítési eljárás keretében, amelynek tevékenysége az állítólagos támogatás kedvezményezettje, a verseny potenciális torzulásának mérséklését jelenti ⁽⁵⁶⁾;
3. A Tercas szerkezetátalakítási terve kellő mértékben széles körű volt, és előírta a Tercas BPB-be történő integrációját.

(108) A Tercas BPB-nek történő átadása volt az egyetlen lehetőség az olasz felügyeleti hatóság által vizsgált problémák megoldására és a verseny potenciális torzulásának megakadályozására. A szerkezetátalakításhoz továbbá a Tercas teljes feltőkésítésére és a BPB tőkéjének jelentős emelésére volt szükség.

(109) Végezetül, az egyéb érdekelt felek a Bizottság korábbi határozataira ⁽⁵⁷⁾ támaszkodva azt állítják, hogy a Tercas feltőkésítése, majd a negatív saját tőkéjének a FITD általi ellentételezés nélküli fedezését követően a BPB-be történő integrálása indokoltnak tekinthető azon az alapon, hogy szükséges volt ahhoz, hogy biztosítsák a társaság eszközeinek átadását, valamint a bank alapos és kiterjedt átszervezésének megvalósítását. A szóban forgó ügyben egyetlen olyan lehetőség sem biztosította volna a nyereséget, amely képes lett volna leküzdeni a Tercas súlyos válságát. Ha a FITD nyereséget követelt volna, romlik a Tercas sajáttőke-helyzete, s ezáltal nőnek a vevőként fellépő bank költségei.

6. AZ INTÉZKEDÉSEK ÉRTÉKELÉSE

6.1. Az állami támogatás megléte

(110) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”. Valamennyi feltételnek teljesülnie kell; a következőkben a Bizottság értékeli, hogy a FITD által hozott intézkedések esetében teljesülnek-e.

(111) Olaszország nem jelentette be az eljárás megindításáról szóló határozat (4) preambulumbekkezdésében említett adómentességi rendszert. A Bizottság által jelenleg elérhető információk alapján nem alkalmazták ezt a rendszert a szóban forgó ügyben. Az adómentességi rendszer így kívül esik a jelenlegi határozat hatályán.

6.1.1. Állami források és az államnak való betudhatóság

(112) A Bíróság többször megerősítette, hogy az állami támogatások ellenőrzése alá tartozik minden olyan pénzügyi eszköz, amelyet a hatóságok ténylegesen felhasználhatnak a vállalkozások támogatására, anélkül hogy jelentősége lenne annak, hogy ezen eszközök állandó jelleggel az állam vagyonába tartoznak-e, vagy sem. A jogszabályoknak vagy az egyéb állami szabályoknak megfelelően kirótt, kezelt és felosztott kötelező hozzájárulások még akkor is állami források jelenlétére utalnak, ha nem a hatóságok kezelik őket ⁽⁵⁸⁾. A források magán-hozzájárulásokból történő finanszírozása még nem jelenti azt, hogy nem állami természetűek. Nem a források közvetlen származása számít, hanem az, hogy a hatóság milyen mértékben avatkozik be az intézkedések és a finanszírozási módjuk meghatározásába ⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁶⁾ Lásd a 31. lábjegyzetet.

⁽⁵⁷⁾ A Bizottság 2012. március 27-i határozata a Portugália által a *Banco Português de Negócios (BPN)* javára nyújtott SA.26909 (2011/C) állami támogatásról, (247) és (248) bekezdés; a fent hivatkozott, a *lengyel hitelszövetkezetekre vonatkozó szabályos felszámolási programról* szóló, 2014. február 18-i bizottsági határozat (65) bekezdése; a fent hivatkozott, a *Spanyolország által a CAM és a Banco CAM szerkezetátalakításra nyújtott állami támogatásról* szóló, 2012. május 30-i bizottsági határozat (113) bekezdése, lásd még a (119) és (120) bekezdést.

⁽⁵⁸⁾ A 173/73. sz., *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:C:1974:71) (16) bekezdése; a C-78/90–C-83/90. sz., *Compagnie Commerciale de l'Ouest kontra Receveur principal des douanes de La Pallice-Port* egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:1992:118) (35) bekezdése; a C-206/06. sz., *Essent Netwerk Noord és mások* ügyben hozott ítélet (EU:C:2008:413) (58)–(74) bekezdése; a T-384/08. sz., *Elliniki Nafpigoikataskevastiki és mások kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:T:2011:650) (87) bekezdése.

⁽⁵⁹⁾ A T-139/09. sz., *Franciaország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:T:2012:496) (63)–(64) bekezdése.

- (113) Továbbá, ahogy a Bíróság a *Ladbroke*-⁽⁶⁰⁾, a *Stardust Marine*- és a *Doux Élevage*-ügyben rámutatott, az állami ellenőrzés alatt maradó és ezért a hatóságok rendelkezésére álló források állami forrásnak minősülnek.
- (114) A *Doux Élevage*-ügyben az állam által kötelezően előírt díjakból finanszírozták egy szakmaközi szervezet tevékenységeit: a Bíróság szerint nem állapítható meg, hogy a szervezet tevékenységei az államnak tudható be. A Bíróság megállapította, hogy a források felhasználása során követett célkitűzéseket teljes egészében a szervezet határozta meg, és a díjak kötelező jellege ebben az ügyben nem „függ a konkrét, a hatóságok által rögzített és meghatározott politikai célkitűzések elérésétől”. Az állam mindössze ellenőrizte a hozzájárulásokat kiszabó szakmaközi szervezetek érvényességét és jogszerűségét, vagyis az eljárási keretrendszer, és nem állt módjában befolyásolni az alapok kezelését.
- (115) Az uniós bíróságok ítélezési gyakorlatában ezért egy intézkedés akkor tudható be az államnak és finanszírozták állami forrásokból, ha a mutatók arról tanúskodnak, hogy a nemzeti jogszabályok értelmében az állam ellenőrzést és befolyást gyakorol annak biztosítása érdekében, hogy egy magánjogi szerv forrásainak felhasználása teljesíti azt a közpolitikai célkitűzést, amellyel az adott szervet megbízták.
- (116) A *Stardust Marine*-ügyben a Bíróság azt is megállapította, hogy egy meggyőzően független, nem az állam részét képező szerv által hozott támogatási intézkedés államnak való betudhatósága kikövetkeztethető az ügy körülményeiből fakadó mutatókból. Az egyik ilyen mutató szerint az érintett szerv nem hozhatta meg az állítólagos állami támogatásra vonatkozó határozatot a hatóságok utasításainak vagy irányelveinek figyelembevétele nélkül. Más mutatók bizonyos körülmények között szerepet játszhatnak annak megállapításában, hogy egy vállalkozás által hozott támogatási intézkedés az államnak tudható-e be.
- (117) Azon intézkedések vonatkozásában, amelyek tekintetében a Bizottság a jelenlegi ügyben megindította a hivatalos vizsgálati eljárást, emlékeztetni kell rá, hogy a 94/19/EK irányelvben az uniós jog azzal a szakpolitikai céllal vezette be a betétbiztosítási rendszereket, hogy őrizze meg és növelje „a bankrendszer stabilitását”⁽⁶¹⁾, és megbízta őket a betétesek védelmével⁽⁶²⁾. A 94/19/EK irányelv előírja a tagállamok számára egy vagy több olyan betétbiztosítási rendszer bevezetését, amelyek feladata a betétesek kifizetése valamely hitelintézet fizetési képtelenné válása esetén. A 94/19/EK irányelv nem tesz említést a beavatkozás egyéb lehetséges formáiról, így a tagállamok saját belátásuk szerint járnak el azzal kapcsolatban, hogy lehetővé teszik-e, hogy a betétbiztosítási rendszerek ne csupán kifizetési feladatot lássanak el, és más módon használják fel az elérhető pénzügyi forrásokat.
- (118) A helyzet nem változtat a 2014/49/EU irányelv, amely azonban egyértelműbb az ilyen alternatív intézkedések természetét illetően. Törekedniük kell a hitelintézet fizetési képtelenné válásának megakadályozására nemcsak annak érdekében, hogy elkerüljék „a betétesek kifizetésének költségeit”, hanem hogy elkerüljék „a hitelintézet fizetési képtelenné válásának költségeit a gazdaság egésze számára” és „az egyéb olyan káros hatásokat”, mint „a pénzügyi stabilitásra és a betétesek önbizalmára gyakorolt káros hatások”⁽⁶³⁾.
- (119) A 2014/49/EU irányelv értelmében a tagállamok lehetővé tehetik a betétbiztosítási rendszerek használatát abból a célból, hogy továbbra is biztosítsák a betéteseknek a biztosított betétekhez való hozzáférést a kezdeti szakaszban és a nemzeti fizetési képtelenségi eljárásokkal összefüggésben is⁽⁶⁴⁾. A Bizottság rámutatott, hogy az egyéb érdekelt felek (79) preambulumbekzdésben említett álláspontjával ellentétben a betétbiztosítási rendszerek által hozott alternatív intézkedések attól függetlenül támogatásnak minősülhetnek, hogy egy hitelintézet fizetési képtelenné válásának megelőzésére irányulnak-e, illetve felszámolással kapcsolatban hozzák-e őket.
- (120) A megtakarítások és a betétesek védelme különleges helyet foglal el az olasz nemzeti jogban: az olasz alkotmány 47. cikke kimondja, hogy „A Köztársaság [...] véd minden formájú megtakarítást”.⁽⁶⁵⁾ A Banca d'Italia a közjog értelmében létrehozott szerv, a magatartása már csak ezért a tagállamnak tudható be, és nem esik az EUMSZ

⁽⁶⁰⁾ A C-83/98 P. sz., *Franciaország kontra Ladbroke Racing és Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:C:2000:248) (50) bekezdése: „még akkor is, ha a szóban forgó [...] összegek nincsenek állandóan az államkincstár birtokában, az a tény, hogy azok folyamatosan állami ellenőrzés alatt, és így az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére állnak, elegendő azok állami forrásnak minősítéséhez”.

⁽⁶¹⁾ Lásd többek között a 94/19/EK irányelv (1) és (16) preambulumbekzdését.

⁽⁶²⁾ Lásd a 94/19/EK irányelv 3. cikkét és az (1), (2), (3), (11), (12), (15), (16), (20), (21), (24) és (25) preambulumbekzdését.

⁽⁶³⁾ Lásd többek között a 2014/49/EU irányelv (3), (4) és (16) preambulumbekzdését.

⁽⁶⁴⁾ Lásd a 2014/49/EU irányelv 11. cikkének (3) és (6) bekezdését.

⁽⁶⁵⁾ „La Repubblica [...] tutela il risparmio in tutte le sue forme.”

107. cikkének hatályán kívül azért, mert alkotmányosan független ⁽⁶⁶⁾; az a feladata, hogy védje az olasz bankrendszer stabilitását ⁽⁶⁷⁾ és a betéteseket ⁽⁶⁸⁾.

- (121) A fentiekre való tekintettel a banktörvény 96-bis cikke a betétesek védelmére vonatkozó közpolitikai feladatként értelmezendő, amely az Olaszországban elismert betétbiztosítási rendszerekre vonatkozik. A 96-bis cikk (1) bekezdésének utolsó mondatával, amely szerint a betétbiztosítási rendszerek „más típusú és formájú beavatkozásban is részt vehetnek” a betétesek kifizetésén túl, az olasz hatóságok úgy döntöttek, hogy lehetővé teszik az elismert betétbiztosítási rendszerek számára a tagként működő bankoktól gyűjtött források más típusú intézkedésekre történő felhasználását. Ezért a banktörvény 96-bis cikke képezi a FITD kötelező betétbiztosítási rendszerként történő elismerésének alapját Olaszországban, egyszersmind felruhazza a FITD-t azzal a hatáskörrel, hogy támogatási intézkedéseket hozzon.
- (122) Ebből a szempontból nem lényeges, hogy a FITD közjogi konzorcium ⁽⁶⁹⁾, mert az a pusztán tény, hogy egy szerv közjogi szerv, nem tekinthető elegendőnek annak a lehetőségnek a kizárásához, hogy az ilyen szerv által hozott támogatási intézkedések az államnak tudhatók be, ahogy azt a Bíróság a *Stardust Marine*-ügyben megállapította. A FITD célkitűzései – a tagok közös érdekeinek megvalósítása a betétek fokozott biztosításával és a bankrendszer hírnevének fokozott védelmével – egyértelműen megfelelnek a közérdeknek. Ez azonban nem feltétlenül jelenti azt, hogy a vállalkozás meghozhatta volna a határozatát a hatóságok előírásainak figyelembevételével nélkül. Továbbá az állami befolyás nem szükségszerűen a hatóságok jogilag kötelező erejű aktusának következtében áll fenn. Az autonómia, amelyet a vállalkozás elméletileg élvez, nem akadályozza az állam gyakorlati részvételének.
- (123) Mindenesetre az uniós és az olasz jogszabályok felruhazzák a Banca d'Italiát a vonatkozó hatáskörrel és eszközökkel annak biztosítására, hogy a FITD mint a banktörvény értelmében elismert betétbiztosítási rendszer által hozott valamennyi intézkedés megfeleljen ennek a közjogi megbízásnak és hozzájáruljon a betétesek védelméhez. Ez egyértelműen kiderül a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének bevezető mondatából, amikor a Banca d'Italiának az olasz betétbiztosítási rendszerekkel kapcsolatos valamennyi hatáskörének felsorolását megelőzi az az állítás, hogy ezeket a hatásköröket „a betétesek védelmére és a bankrendszer stabilitására való tekintettel” gyakorolják.
- (124) Tekintettel erre a bizonyítékra, és ellentétben a *Doux Élevage*-üggyel, amelyben a közigazgatás utólagos jóváhagyása tisztán eljárásjogi természetű, a Banca d'Italiának az érdemei alapján kell jóváhagynia a FITD valamennyi beavatkozását, megvizsgálva, hogy megfelelnek-e a FITD közpolitikai feladatának a banktörvény értelmében.
- (125) Olaszország megerősítette, hogy ennek az érvelésnek az alapján a bankok észszerű felügyeletét az állami ellenőrzés gyakorlásának, illetve a bankok forrásait ezáltal állami forrásoknak kellene tekinteni ((53) preambulum-bekezdés); ez egyértelműen lényegtelen. A Bizottság csupán azt fogja megállapítani, hogy a bankok Banca d'Italia általi felügyelete nem arra szolgál, hogy ellenőrizze a felügyelt bankokra ruházott közpolitikai feladatoknak való megfelelést.
- (126) A közpolitikai feladat és a kapcsolódó állami ellenőrzések elsőbbségét elismeri a FITD alapszabálya ⁽⁷⁰⁾, amely szerint valamennyi támogatási intézkedésnek meg kell felelnie azoknak az egyidejű feltételeknek, miszerint észszerűen várható a helyreállítás, illetve az Alap költségei feltételezhetően nem haladják meg azokat a költségeket, amelyek a felszámolás esetén hozott intézkedések következtében merültek volna fel („a legalacsonyabb költség elve”). Ezek az egyidejű feltételek azt jelentik, hogy csak akkor határozhatnak támogatási intézkedések meghozataláról, ha azok lehetővé teszik a FITD betétesek védelmére vonatkozó közpolitikai feladatának teljesítését. Ezt az elsőbbséget megerősíti az az előírás, hogy a banktörvény értelmében szükség van a Banca d'Italia jóváhagyására.

⁽⁶⁶⁾ Lásd a T-358/94. sz., *Air France* kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EU:T:1996:194) (59)–(62) bekezdését, amelyben a Törvényszék megállapította, hogy a francia Caisse des Dépôts et Consignations magatartása szükségszerűen az államnak tudható be, mivel állami szerv, és hozzátette, hogy ezt a következtetést nem kérdőjelezi meg azok az érvek, miszerint a szerv független a többi hatóságtól.

⁽⁶⁷⁾ A Banca d'Italia honlapja szerint „A törvény a Banca d'Italiát ruhazza fel azzal a feladattal, hogy óvja a nemzeti pénzügyi rendszer stabilitását.” (*L'ordinamento giuridico affida alla Banca d'Italia la responsabilità per la salvaguardia della stabilità del sistema finanziario nazionale.*) (<https://www.bancaditalia.it/compiti/stabilita-finanziaria/>) A Banca d'Italia tagja az Európai Rendszerkockázati Testületnek, a Pénzügyi Stabilitási Tanácsnak és az eurórendszer pénzügyi stabilitási bizottságának/a Központi Bankok Európai Rendszerének.

⁽⁶⁸⁾ A Banca d'Italia honlapja (A banki és pénzügyi rendszer felügyelete című szakasz) szerint „A Banca d'Italia feladata továbbá a banki ügyfelek és a pénzügyi közvetítők védelme, amely a banki és pénzügyi felügyelet alapvető részét képezi az egyéb felügyeleti feladatok mellett és azokkal együtt.” (Alla Banca d'Italia sono affidati rilevanti compiti in materia di tutela dei clienti degli intermediari bancari e finanziari che rappresenta un elemento costitutivo della supervisione bancaria e finanziaria, affiancandosi ed integrandosi con gli altri obiettivi dell'azione di vigilanza).

⁽⁶⁹⁾ A FITD alapszabályának 1. cikke.

⁽⁷⁰⁾ 29. cikk (1) bekezdés.

- (127) A banktörvény emellett széles hatáskörrel ruházta fel a Banca d'Italiát a betétbiztosítási rendszerek vonatkozásában:
1. a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja kimondja, hogy a Banca d'Italia köteles „jóváhagyni a biztosítási rendszerek beavatkozásait”;
 2. a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy a Banca d'Italia feladata „a biztosítási rendszerek tevékenységének a banki válságokra vonatkozó szabályokkal, illetve a saját felügyeleti tevékenységével való koordinálása”; ⁽⁷¹⁾
 3. a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy a Banca d'Italia feladata „a biztosítási rendszerek elismerése és az alapszabályuk jóváhagyása, amennyiben a rendszereknek nincsenek olyan jellemzőik, amelyek a fizetéseképtelenségi kockázatok egyenetlen eloszlásához vezethetnének a bankrendszerben” ⁽⁷²⁾;
 4. a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének h) pontja kimondja, hogy a Banca d'Italia a banktörvény IV. szakaszában meghatározott „szabályokat végrehajtó szabályokat hozhat” a betétbiztosítási rendszerek vonatkozásában ⁽⁷³⁾.
- (128) A banktörvény által így a Banca d'Italiára ruházott FITD feletti hatáskörön túl csak a felügyelet alatt álló bankok jogosultak a FITD támogatási intézkedéseire ⁽⁷⁴⁾. A bankok a Banca d'Italia javaslatát követően, a Gazdasági és Pénzügyminisztérium határozata alapján kerülnek felügyelet alá. A FITD alapszabálya szerint ebben a szakaszban „az Alap beavatkozik [...] az Olaszországban üzleti tevékenységet folytatható tagként működő bankok felügyelete esetén” ⁽⁷⁵⁾. Kizárólag a bank vagyongfelügyelője kérheti a FITD beavatkozását, majd a bank részvényeseinek közgyűlésén jóvá kell hagyni ezt a kérést. A vagyongfelügyelő állami hivatalt tölt be, a közérdeket képviseli, a Banca d'Italia nevezi ki és felügyeli. A Banca d'Italia emellett visszahívhatja vagy leválthatja a vagyongfelügyelőt ⁽⁷⁶⁾, és utasításokat adhat a bank irányításával kapcsolatos óvintézkedések és korlátozások bevezetése érdekében ⁽⁷⁷⁾. A FITD beavatkozását így a Banca d'Italia ellenőrzése alatt álló állami tisztviselő kezdeményezi.
- (129) A betétbiztosítási rendszerek intézkedéseinek jóváhagyására vonatkozó hatáskört illetően a Bizottság megállapítja, hogy a jóváhagyás fogalma olyan adminisztratív aktust igényel, amely szükségszerűen megelőzi a jóváhagyandó intézkedés hatálybalépését. Ellenkező esetben nem lenne célravezető a Banca d'Italiának a FITD intézkedéseivel kapcsolatos, a pénzügyi rendszer stabilitásának és a betétesek védelmének biztosítására szolgáló hatásköre. A gyakorlatban a jóváhagyásnak olyan szakaszban kell történnie, amelyben a FITD még átgondolhatja és módosíthatja a javasolt intézkedést, amennyiben a Banca d'Italia ellenzi azt. A jóváhagyásra nem kerülhet sor a FITD beavatkozási határozatát követően (ahogy azt Olaszország, a FITD, a Tercas és a BPB állította ⁽⁷⁸⁾). Az, hogy a Banca d'Italia megfigyelőként részt vesz a FITD igazgatótanácsa és végrehajtó bizottsága valamennyi ülésén ⁽⁷⁹⁾ lényeges ebből a szempontból (ellentétben Olaszország, a FITD, a Tercas és a BPB állításaival ⁽⁸⁰⁾), mert feltételezhetően lehetővé teszi, hogy a Banca d'Italia már korán hangot adjon a tervezett beavatkozással kapcsolatos aggodalmainak.
- ⁽⁷¹⁾ „A Banca d'Italia feladata, tekintettel a betétesek és a bankrendszer stabilitásának védelmére [...] a biztosítási rendszerek tevékenységének a banki válságokra vonatkozó szabályokkal, illetve a saját felügyeleti tevékenységével való koordinálása.” (La Banca d'Italia, avendo riguardo alla tutela dei risparmiatori e alla stabilità del Sistema bancario [...] coordina l'attività dei sistemi di garanzia con la disciplina delle crisi bancarie e con l'attività di vigilanza.)
- ⁽⁷²⁾ „A Banca d'Italia feladata, tekintettel a betétesek és a bankrendszer stabilitásának védelmére [...] a biztosítási rendszerek elismerése és az alapszabályuk jóváhagyása, amennyiben a rendszereknek nincsenek olyan jellemzőik, amelyek a fizetéseképtelenségi kockázatok egyenetlen eloszlásához vezethetnének a bankrendszerben.” (La Banca d'Italia, avendo riguardo alla tutela dei risparmiatori e alla stabilità del Sistema bancario [...] riconosce i sistemi di garanzia, approvandone gli statuti, a condizione che i sistemi stessi non presentino caratteristiche tali da comportare una ripartizione squilibrata dei rischi di insolvenza sul sistema bancario.)
- ⁽⁷³⁾ „A Banca d'Italia, tekintettel a betétesek és a bankrendszer stabilitásának védelmére [...] szabályokat hoz az ebben a szakaszban meghatározott szabályok végrehajtására.” (La Banca d'Italia, avendo riguardo alla tutela dei risparmiatori e alla stabilità del Sistema bancario [...] emana disposizioni attuative delle norme contenute nella presente sezione.)
- ⁽⁷⁴⁾ A FITD alapszabálya 29. cikkének (1) bekezdése.
- ⁽⁷⁵⁾ A FITD alapszabályának 4. cikke.
- ⁽⁷⁶⁾ A banktörvény 71. cikkének (3) bekezdése.
- ⁽⁷⁷⁾ A banktörvény 72. cikkének (4) bekezdése. „A Banca d'Italia a vagyongfelügyelőnek és a felügyelő bizottság tagjainak adott utasításokon keresztül óvintézkedéseket és korlátozásokat vezethet be a bank irányításával kapcsolatban. A vagyongfelügyelő és a felügyelő bizottság tagjai személyesen felelősek a Banca d'Italia által adott utasítások betartásának elmulasztásáért.” (La Banca d'Italia, con istruzioni impartite ai commissari e ai membri del comitato di sorveglianza, può stabilire speciali cautele e limitazioni nella gestione della banca. I componenti gli organi straordinari sono personalmente responsabili dell'inosservanza delle prescrizioni della Banca d'Italia.)
- ⁽⁷⁸⁾ Lásd a (47), (56) és (69) preambulumbekendést.
- ⁽⁷⁹⁾ A FITD alapszabálya 13. cikkének (6) bekezdése és a 16. cikke (1) bekezdésének d) pontja.
- ⁽⁸⁰⁾ Lásd a (46), (58) és (71) preambulumbekendést.

- (130) Összefoglalva, a hatóságok intézkedést kezdeményezhetnek a kérésükre, és az intézkedések jóváhagyására vonatkozó hatáskörük alapján a tényleges határozatot megelőzően befolyást gyakorolnak az intézkedésre. A befolyásukat eljárásjogilag tovább erősíti a jelenlétük valamennyi döntéshozatali ülésen, ahol hangot adhatnak a kétségeiknek. Ennek ellenére, és noha a Banca d'Italia jóváhagyását elvileg előzetesnek kell tekinteni, nem pedig utólagosnak ⁽⁸¹⁾, a Bizottság rámutat, hogy még az utólagos ellenőrzést is figyelembe lehet venni a *Stardust Marine*-ügyben említett, államnak való betudhatósági mutatók között.
- (131) A hatóságok számára elérhető hatásköröket valójában a szóban forgó támogatási intézkedések elfogadásával kapcsolatban gyakorolták:
1. Az Olaszország által a Bizottságnak említett dokumentumok arról tanúskodnak, hogy a Banca d'Italia a betétesek és az ügyfelek érdekeire való tekintettel, a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében hagyta jóvá a Tercas javát szolgáló intézkedéseket ⁽⁸²⁾. A Banca d'Italia így a nemzeti közjog rendelkezései alapján hagyta jóvá a FITD intézkedéseit.
 2. A BPB és a Tercas vagyonfelügyelője közötti tárgyalásokra a „Banca d'Italia koordinálásával” került sor ⁽⁸³⁾.
 3. A Banca d'Italia „felkérte” a FITD-t, hogy „kössön kiegyensúlyozott megállapodást a BPB-vel” a Tercas negatív saját tőkéjének fedezésére, figyelembe véve a Tercas és leányvállalata, a Caripe felszámolásának lehetséges negatív hatásait ⁽⁸⁴⁾.
- (132) A Bizottság megállapítja, hogy a *Doux Élevage*-üggyel ellentétben, amelyben a Bíróság úgy találta, hogy a beavatkozás célját teljes egészében a szervezet határozta meg, ebben az ügyben a beavatkozás célját bizonyosan nem teljes egészében a FITD határozta meg. A banktörvény értelmében vett közpolitikai feladatai határozzák meg részletesen ezeket a célokat, amelyeket alapján véve a hatóságok ellenőriznek. A FITD megteheti, hogy nem avatkozik be, de ez nem befolyásolja a Bizottság következtetését a FITD intézkedéseivel kapcsolatban.
- (133) A fent bizonyított jelentős állami ellenőrzésen túl a Bizottságnak ki kell emelnie a beavatkozás során használt FITD-forrásokhoz való hozzájárulások kötelező jellegét.
- (134) Ahogy a 2.3. szakaszban szerepel, az olasz bankoknak kötelező csatlakozniuk a FITD-hez ⁽⁸⁵⁾. Ebben a tekintetben a Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo történet, a FITD tagságának állítólagos önkéntes jellegét megerősíteni szándékozó utalás (lásd a (70) preambulumbekendést) téves, mert

⁽⁸¹⁾ Lásd például Irene Mecatti észrevételét a banktörvény 96–96-quater cikkével kapcsolatban (M. Porzio, V. Santoro, F. Belli, G. Losappio és M. Rispoli Farina, *Testo unico bancario, Commentario*, Giuffrè Editore, 2010): „a betétbiztosítási rendszerek beavatkozásaihoz a Banca d'Italia előzetes jóváhagyására van szükség (a 96-ter cikk (1) bekezdésének d) pontja)” (ogni intervento dei spd deve essere preventivamente autorizzato della BI (art. 96-ter, co. 1, lett. d)); a szerző kiemelése.

⁽⁸²⁾ Lásd a Banca d'Italia 2013. november 4-i és 2014. július 7-i levelét, amelyben engedélyezte a FITD számára a szóban forgó támogatási intézkedéseket (a Bizottság 2014. október 10-i tájékoztatókérésére érkezett 2014. november 14-i olasz válasz 8. és 9. melléklete).

⁽⁸³⁾ A FITD 2014. május 30-i igazgatótanácsi ülésének jegyzőkönyvéhez csatolt jelentés 1. oldala (a Bizottság 2014. október 10-i tájékoztatókérésére érkezett 2014. november 14-i olasz válasz 3.9. melléklete): „E tényezők fejlődése a BPB és a vagyonfelügyelő közötti, a Banca d'Italiával egyeztetett részletes tárgyalásokhoz vezetett azzal a céllal, hogy meghatározzák az Alap olyan beavatkozási mechanizmusait, amelyek maximalizálják a támogatási intézkedések hatékonyságát a Tercas hosszú távú életképességének helyreállítására vonatkozó átfogóbb terv részeként, a BPB általi feltőkésítés alapján.” (L'evolversi di tali fattori ha portato ad un articolato negoziato con la BPB e con il Commissario straordinario, in coordinamento con la Banca d'Italia, per l'individuazione di modalità attuative dell'intervento del Fondo volte a massimizzare l'efficacia dell'azione di sostegno nel quadro del più ampio piano di risanamento della Tercas, imperniato su un'operazione di ricapitalizzazione da parte della BPB.)

⁽⁸⁴⁾ A FITD 2014. május 30-i végrehajtó bizottsági ülésének jegyzőkönyvéhez csatolt jelentés 4. oldala (a Bizottság 2014. október 10-i tájékoztatókérésére érkezett 2014. november 14-i olasz válasz 3.9. melléklete): „A Banca d'Italia [...] felkérte az Alapot, hogy kössön kiegyensúlyozott megállapodást a BPB-vel a negatív saját tőke fedezésére.” (La Banca d'Italia [...] ha invitato il Fondo a ricercare un'intesa equilibrata con BPB per la copertura del deficit patrimoniale.)

⁽⁸⁵⁾ Noha jogilag lehetséges kilépni a FITD-ből, jogszabályi kötelezettség írja elő a bankok számára, hogy valamely betétbiztosítási rendszer tagjai legyenek. Emellett, ahogy a (33) preambulumbekendésben szerepel, az olasz nem szövetkezeti bankoknak az alábbi okokból csatlakozniuk kell a FITD-hez: (1) mivel Olaszországban nem létezik másik, a kereskedelmi bankok számára elérhető betétbiztosítási rendszer, a FITD tagsága de facto kötelező; (2) a FITD alapszabálya előírja a tagságot valamennyi olasz nem szövetkezeti bank számára.

a banktörvény ⁽⁸⁶⁾ értelmében az olasz szövetkezeti bankoknak saját betétbiztosítási rendszert kell létrehozniuk a saját hálózataikon belül: a szövetkezeti bankok ezért nem lehetnek a FITD tagjai, és fordítva, a nem szövetkezeti bankok nem lehetnek a Fondo di Garanzia dei Depositanti del Credito Cooperativo tagjai, hanem kötelezően csatlakozniuk kell a FITD-hez. Ezért a FITD alapszabályának az a rendelkezése ⁽⁸⁷⁾, amely lehetővé teszi a tagjaként működő bankok számára a kilépést, amit az érdekelt felek kiemelték az észrevételeikben (lásd a (70) preambulumbekendést), pusztán olyan elméleti lehetőség, amely nem valósítható meg, hiszen ezek a bankok nem lehetnek egyetlen másik elismert betétbiztosítási rendszer tagjai sem.

- (135) Továbbá a támogatási intézkedések meghozatalára vonatkozó határozatot a FITD irányító szervei hozzák. A tagként működő bankok az egyéni érdekeiktől függetlenül nem vétőzhatják meg a határozatokat, nem dönthetnek úgy, hogy nem vesznek részt az intézkedésekben ⁽⁸⁸⁾, és hozzá kell járulniuk a határozat tárgyát képező intézkedés finanszírozásához. Pusztán formalitás, hogy az ilyen források nem a FITD mérlegében, hanem külön elszámolásban szerepelnek, mivel a forrásokat közvetlenül a FITD kezeli.
- (136) A Bizottság ezért megállapítja, hogy a beavatkozás a FITD-nek tudható be, nem a tagjainak, és az intézkedések meghozatalához használt források a FITD forrásai, nem pedig a tagjaként működő bankok saját forrásai.
- (137) Ezért mivel a FITD-hez való csatlakozás és a FITD által hozott támogatási intézkedésekhez való hozzájárulás is kötelező, a Bizottság megállapítja, hogy az Olaszországban való nem szövetkezeti bankként történő működés érdekében az olasz jog értelmében kötelező hozzájárulni a FITD által hozott támogatási intézkedések költségeihez. Az ilyen támogatási intézkedések finanszírozásához használt forrásokat egyértelműen a jogszabályok és egyéb állami szabályok értelmében szedik be, kezelik és osztják el, ezért állami jelleggel bírnak.
- (138) Ennek megfelelően a Bizottság megállapítja, hogy a szóban forgó ügyben, elvileg és a gyakorlatban egyaránt, az olasz hatóságok állandó ellenőrzést gyakorolnak annak vonatkozásában, hogy a FITD forrásainak felhasználása megfelel-e a közérdekű célkitűzéseknek, és befolyásolják az ilyen források FITD általi felhasználását.
- (139) Mivel a hatóságok formális hatáskörrel rendelkeznek ahhoz, hogy kérjék a beavatkozást és jóváhagyják a közpolitikai feladatnak való megfelelés vonatkozásában hozott intézkedéseket ((126) preambulumbekendés), a Bizottság különösen azt állapítja meg, hogy a Banca d'Italia szerepe nem tekinthető úgy, mintha pusztán tájékoztatásra vagy csak az érvényesség és jogszerűség formális ellenőrzésére korlátozódna ⁽⁸⁹⁾.
- (140) A Bíróság a *Doux Élevage*-ügyben különösen arra mutatott rá, hogy abban az ügyben a díjak kötelező jellege nem függött „konkrét, a hatóságok által rögzített és meghatározott politikai célkitűzések elérésétől”. A FITD intézkedései azonban valóban olyan közpolitikai célkitűzésektől függenek (különösen a betétesek védelmére vonatkozó közpolitikai célkitűzések tartoznak ide), amelyeket konkrétan, amelyeket a hatóságok rögzítettek és határoztak meg, és amelyeket az állami hatóságok ellenőriznek.
- (141) A szóban forgó intézkedések feletti felügyeletet a Banca d'Italia gyakorolja, ezért többek között a Banca d'Italia célkitűzései, beleértve a pénzügyi rendszer stabilitásának megőrzésére irányuló célkitűzés alapján felügyelik őket. Az alábbi tényeket kell felidézni:

1. a Banca d'Italia fontossága az olasz bankrendszer stabilitásának biztosítása és a betétesek védelme terén;
2. a Banca d'Italia kiterjedt hatásköre annak biztosítására, hogy a FITD figyelembe veszi ezeket a követelményeket.

- (142) A fenti (127)–(131) preambulumbekendésben említett tényezők (jogszabály, amelynek értelmében a szervezet szigorú ellenőrzés alá esik, és a Banca d'Italia által végzett hatékony koordináció annak biztosítására, hogy a FITD hozzájárul a főbb közpolitikai célkitűzések eléréséhez) arról árulkodnak, hogy a FITD különleges jogi státust élvez az olasz jog alá tartozó szokásos magánkonzorciumokhoz képest, és a közjogi feladata által tanúsított célja egyértelműen meghaladja például a CIDEF ⁽⁹⁰⁾ célját, amelyet megvizsgáltak a *Doux Élevage*-ügyben hozott ítéletben. Az ilyen kivételes státus a *Stardust Marine*-ügyben folytatott vizsgálat értelmében hitelesen jelzi az államnak való betudhatóságot.

⁽⁸⁶⁾ A banktörvény (96) cikke.

⁽⁸⁷⁾ A FITD alapszabályának 8. cikke.

⁽⁸⁸⁾ A beavatkozási határozatokat az igazgatótanács vagy a végrehajtó bizottság hozza a (36) preambulumbekendésben feltüntetett többséggel.

⁽⁸⁹⁾ Lásd a *Doux Élevage*-ügyben hozott ítélet (38) bekezdését.

⁽⁹⁰⁾ Comité interprofessionnel de la dinde française.

- (143) A fent említett tények alapján az intézkedések tartalma, kiterjedése és célja megmutatja, mennyire valószínűtlen, hogy a hatóságok nem vesznek részt a meghozatalukban. Az intézkedések nemcsak versenyelőnyhöz juttattak egy vállalkozást, hanem a (38) preambulumbekkezdésben ismertetett 1., 2. és 3. intézkedés révén nyújtott állami támogatásnak köszönhetően a fizetéseketelenné válását is megakadályozták a betétesek és az olasz bankrendszer stabilitásának védelme érdekében.
- (144) A Bizottság ezért úgy véli, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre annak alátámasztására, hogy az intézkedés az államnak tudható be, és állami forrásokból finanszírozták.
- (145) Még abban az esetben is, ha néhány, a Bizottság által mérlegelt tényező önmagában nem elegendő annak a következtetésnek az indoklására, hogy az intézkedések az államnak tudhatók be, a (118)–(144) preambulumbekkezdésből egyértelműen kiderül, hogy az ott megvizsgált bizonyítékok összességében alátámasztják, hogy a Bizottság által megvizsgált intézkedések arról tanúskodnak, hogy a FITD intézkedései az államnak tudhatók be.
- (146) Az Olaszország és az érdekelt felek által a Banco di Siciliának és a Sicilcassának nyújtott támogatásról szóló bizottsági határozat vonatkozásában benyújtott észrevételek tekintetében először fel kell idézni, hogy az állami támogatás megléte objektív fogalom, amely nem határozható meg a Bizottság által a határozataiban alkalmazott állítólagos gyakorlat alapján, még akkor sem, ha bizonyítanak ennek a gyakorlatnak a meglétét. A Bizottság emellett rámutat, hogy a Tercas javára hozott támogatási intézkedések jóváhagyásának idején, az 1999-es évvel szemben, a Bizottság már részletesen kidolgozta és közzétette, milyen feltételek mellett minősül a betétbiztosítási rendszerek által nyújtott támogatás állami támogatásnak.
- (147) Továbbá a *Sicilcassa*-ügyben hozott határozat meghozatalakor a Bizottság nem módosította az államnak való betudhatóságra vonatkozó értékelését az uniós bíróságoknak a *Stardust Marine*-ügyben és az azt követően hozott határozatok megállapításai alapján.
- (148) Az Olaszország és az érdekelt felek által előterjesztett érvekkel ellentétben a Bizottságnak a betétbiztosítási rendszerek beavatkozásával kapcsolatos határozathozatali gyakorlata ⁽⁹¹⁾ bőséges példával szolgál arra, hogy a FITD által hozott intézkedések állami támogatás jellegűek. A fentiek alapján a *Sicilcassa*-ügyben hozott határozat nem ad okot arra, hogy Olaszország és az érdekelt felek indokolt elvárásokat támasszanak.

6.1.2. A verseny torzító és a tagállamok közötti kereskedelmet érintő szelektív előny

- (149) A FITD által hozott támogatási intézkedések szelektív előnyhöz juttatták a Tercast, és a FITD nem piaci gazdasági szereplői minőségében járt el. Az 1., 2. és 3. intézkedés, amely esetében nem várható, illetve nem lehetséges megtérülés, nem olyan intézkedés, amelyet egy piaci gazdasági szereplő hozna. Arról tanúskodnak, hogy a FITD nem piaci gazdasági szereplőként, hanem közpolitikai feladatot teljesítő szervként járt el ⁽⁹²⁾. Mindhárom intézkedés bármiféle díj, ellentételezés vagy kapcsolódó megtérülés nélkül nyújtott támogatást, amelyek együttes hatására a Tercas nem lépett ki a piacról, ahogy ilyen támogatás hiányában valószínűleg tette volna, és amelyek ezért szelektív előnyhöz juttatták.
- (150) Még ha el is fogadnák, hogy az intézkedéseket egy hasonló helyzetű piaci gazdasági szereplő magatartása alapján kellene megítélni, mindenképpen az érintett tagállamnak kellene objektív és igazolható bizonyítékokat bemutatnia a Bizottságnak annak alátámasztására, hogy a határozat olyan előzetes gazdasági értékelésen alapult, amely hasonló ahhoz az értékeléshez, amelyet hasonló helyzetben egy észszerű magánszereplő végezne, hogy meghatározza az intézkedés jövőbeli nyereségességét. A szóban forgó ügyben nem mutattak be bizonyítékot a Bizottságnak annak alátámasztására, hogy a FITD üzleti tervet vagy a befektetett tőke utáni nyereségre vonatkozó számításokat kért volna, amelyek alapvető követelménynek számítanak a magánszereplők beruházási döntésének meghozatalakor.

⁽⁹¹⁾ Lásd a Dánia által a hitelintézetek dán felszámolási programjának módosítására nyújtott SA.33001 (2011/N) B állami támogatásról szóló bizottsági határozat (43)–(49) preambulumbekkezdését; a Spanyolország által a CAM és a Banco CAM szerkezetátalakítására nyújtott SA.34255 (2012/N) állami támogatásról szóló határozat (76)–(87) preambulumbekkezdését; a Lengyelország által a hitelszövetkezetek szabályos felszámolási programjára nyújtott SA.37425 (2013/N) állami támogatásról szóló határozat (44)–(53) preambulumbekkezdését; a Dánia által a Roskilde bank A/S-nek nyújtott NN 36/2008 támogatásról szóló határozat (28)–(31) preambulumbekkezdését; a Spanyolország által a Caja Castilla-La Mancha megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott NN 61/2009 támogatásról szóló határozat (97)–(106) preambulumbekkezdését.

⁽⁹²⁾ Lásd a C-124/10 P. sz., *Bizottság kontra EFA* ügyben hozott ítélet (EU:C:2012:318) (80)–(81) bekezdését.

- (151) Olaszország és az érdekelt felek azt állítják, hogy ezek az intézkedések valójában megfelelnek a piacgazdasági szereplő elvének ⁽⁹³⁾, különösen azért, mert lehetővé tették, hogy a FITD korlátozza a máskülönben felmerülő költségeket, vagyis a betétesek kifizetésének a FITD részéről felmerülő költségeit a Tercas kötelező igazgatási felszámolása esetén.
- (152) Az érdekelt felek továbbá azt állítják, hogy a FITD intézkedései a tagjaként működő bankok magánautonómiájába tartoznak.
- (153) A Bizottság véleménye szerint az intézkedések egyértelműen a FITD-nek tudhatók be, amelyet nem a tagjaként működő bankok, hanem a hatóságok ellenőriznek (lásd a (134)–(136) preambulumbekkezdésben található értékelést). A FITD által azelőtt hozott intézkedésekkel való összehasonlítás, hogy a tagjaként működő bankok csatlakozását jogszabály írta elő, lényegtelen, mivel a tagként működő bankok nem dönthetnek adott intézkedések ellen, ahogy a (134) és (135) preambulumbekkezdésben olvasható. Ezt súlyosbítja az a mechanizmus, amellyel a FITD ilyen intézkedésekről határoz – ahogy a (36) preambulumbekkezdésben szerepel –, és amely a nagyobb bankoknak kedvez ⁽⁹⁴⁾ oly módon, hogy a beavatkozásról szóló határozatokat a tagjaként működő bankok többségének akarata ellenére is meghozhatják.
- (154) A szóban forgó költségek így a FITD-re mint a betétesek védelmét szolgáló közpolitikai feladatnak megfelelően eljáró betétbiztosítási rendszerre kirótt kötelezettségekből fakadnak. Egyetlen piacgazdasági szereplőnek sem kellene teljesítenie a közpolitikai feladatokból eredő kötelezettségeket, például a betétesek kifizetésére vonatkozó kötelezettséget a Tercas felszámolása esetén. Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a közpolitikai feladatok értelmében felmerülő kötelezettségek nem vehetők figyelembe a piacgazdasági szereplő elvének alkalmazásakor ⁽⁹⁵⁾.
- (155) A FITD közpolitikai feladatai keretében felmerült kötelezettségeket félretéve a Bizottság ezért megállapítja, hogy a piacgazdasági szereplők a három intézkedés egyikét sem hozták volna meg. Az üzleti terv és a beruházás megteremtési esélyének hiánya alapvető ennek értékeléséhez, és csak megerősíti ezt a következtetést.
- (156) Végezetül, a BPB és a Tercas azt állítja, hogy a FITD által hozott intézkedések egy időben történtek a BPB magánszereplőként történő hozzájárulásával. A Bizottság rámutat, hogy a magán és az állami társbefektetők esetében is teljesen egyenlő feltételek vonatkoznak az ilyen egyidejű beruházásokra. Ez a feltétel itt egyértelműen nem teljesül. A BPB a Tercas teljes tulajdonjogát megszerezte, míg a FITD beruházása nem térült meg.
- (157) A (149)–(156) preambulumbekkezdésben felsorolt okokból a FITD által a Tercas javára hozott intézkedések előnyhöz juttatták a Tercast, azaz vissza nem térítendő hozzájárulást biztosítottak a negatív saját tőke fedezésére, ellentételezés nélküli kezességet vállaltak a hitelkockázat fedezésére a(z) [...] felé, és feltételes vissza nem térítendő hozzájárulást tettek, hogy szükség esetén részben felmentsék a Tercast a jövedelemadóra vonatkozó, akkoriban hatályos szabályok értelmében fennálló adófizetési kötelezettsége alól. Ezek az intézkedések együttesen megakadályozták, hogy a Tercas kivonuljon a piacról. Ezek az intézkedések rendes piaci körülmények között nem biztosítottak volna előnyt a Tercas számára.
- (158) A Bizottság álláspontja szerint a szóban forgó intézkedések szelektívek, mert kizárólag a Tercasra vonatkoznak. Az ilyen támogatási intézkedések csak a felügyelet alatt álló bankok számára érhetők el, és kizárólag eseti alapon. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az ebben a határozatban vizsgált intézkedések kifejezetten és kizárólag a Tercasra irányultak, hogy megakadályozzák a piacról történő kilépését, és ezért szelektívek.
- (159) Végezetül, a FITD intézkedései által a Tercasnak nyújtott előnyök torzítják a versenyt, mert megakadályozták a Tercas fizetéseképtelenné válását és a piacról való kilépését. Mivel a Tercas versenyben van külföldi vállalkozásokkal, a tagállamok közötti kereskedelem is érintett.
- (160) Az 1. intézkedést illetően a 265 millió EUR nagyságú támogatásra vissza nem térítendő hozzájárulás formájában került sor a Tercas negatív saját tőkéjének fedezésére, bármiféle ellentételezés nélkül. A Bizottság úgy véli, hogy a támogatástartalom a teljes 265 millió EUR nagyságú összeg.

⁽⁹³⁾ Lásd a (80) és (97) preambulumbekkezdést.

⁽⁹⁴⁾ A négy nagy banknak – amely garantált képviselettel és 2-2 szavazattal rendelkezik az igazgatótanácsban – összesen csak öt további képviselőre van szüksége a többséghez (13 szavazat).

⁽⁹⁵⁾ Lásd a C-214/12 P., C-215/12 P. és C-223/12 P. sz., *Land Burgenland és mások kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EU: C:2013:682) (52) bekezdését.

- (161) A 2. intézkedést illetően a 35 millió EUR nagyságú kezességet három évre nyújtották a Tercas [...] felé való kitettségeinek adott részével kapcsolatos hitelkockázat fedezésére. A kezességvállalásról szóló bizottsági közlemény ⁽⁹⁶⁾ értelmében a támogatástartalom a kedvezményezett által a kezességvállalás érdekében valamely piaci szereplőnek fizetendő díj és az ugyanazért a kezességért ténylegesen fizetett díj közötti különbség bruttó támogatási egyenértékéként számítandó ki.
- (162) A Bizottságnak nincsenek információi azzal kapcsolatban, milyen díjat számított volna fel egy piaci szereplő a [...] felé való hitelkockázati kitettség vagy a [...] hitelminősítésének biztosításáért. Azonban mivel a kitettség teljesítő volt, és a hitelt végül időben visszafizették, illetve figyelembe véve az 1. és a 3. intézkedés révén nyújtott sokkal jelentősebb támogatást, a Bizottság úgy véli, hogy elegendő az érintett támogatás becsült összegére vonatkozó alsó határ megállapítása.
- (163) Ez az alsó határ úgy határozható meg, hogy referenciaértékként veszik a hároméves hitel-nemteltjesítési csereügylet („CDS”) ⁽⁹⁷⁾ értékeinek akkor mért átlagát, amikor a támogatást nyújtották a CDS-sel aktívan kereskedő legnagyobb olasz nem pénzügyi vállalatoknak. Ez átlagban 53 bázispont ⁽⁹⁸⁾. Mivel a kezesség 35 millió EUR kitettséget fedezett és csak kilenc hónapig állt fenn, a kezességvállalási-díj pénzbeli értéke 0,14 millió EUR. A megállapodások nem rendelkeztek olyan FITD-nek fizetendő díjról, amely levonható ebből az összegből, ezért a Bizottság úgy véli, hogy a támogatás összege 0,14 millió EUR.
- (164) A 3. intézkedést illetően a Bizottság megállapítja, hogy az olasz jog értelmében az adómentesség az Európai Bizottság felé történő bejelentéshez és az Európai Bizottság jóváhagyásához kötött. A támogatás nyújtásának idején vagy azt követően a Bizottság nem hozott határozatot a 3. intézkedésről, így úgy tekintendő, hogy a kezesség esedékes. Az adómentességet nem jelentették be hivatalosan a Bizottságnak, ami azt jelenti, hogy nem alkalmazható. A Bizottság ezért nem tekintheti az intézkedést kezességnek, hanem újabb, ellentételezés nélküli vissza nem térítendő hozzájárulásnak tekinti. A Bizottság úgy véli, hogy a támogatástartalom a teljes 30 millió EUR nagyságú összeg.

6.1.3. Következtetések a támogatás meglétével kapcsolatban

- (165) A fenti (149)–(164) preambulumbekzdésben részletezett okokból a Bizottság megállapítja, hogy az 1. intézkedés (265 millió EUR vissza nem térítendő hozzájárulás), a 2. intézkedés (35 millió EUR összegű kezesség a [...] felé való hitelkockázati kitettség fedezésére 0,14 millió EUR összegű támogatási elemmel) és a 3. intézkedés (további 30 millió EUR vissza nem térítendő hozzájárulás) a FITD által nyújtott összesen 295,14 millió EUR összegű állami támogatás formájában szelektív előnyhöz juttatta a Tercast, ami torzította a versenyt és érintette a tagállamok közötti kereskedelmet. Ezt a szelektív előnyt állami forrásokból nyújtották a FITD intézkedései révén, amelyek a (112)–(148) preambulumbekzdésben részletezett okokból az államnak tudhatók be. A támogatást 2014. július 7-én nyújtották.

6.2. A támogatás kedvezményezettje

- (166) A Bizottság emlékeztet arra az értékelésre, miszerint mindhárom szóban forgó intézkedés előnyhöz juttatja a Tercast. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az intézkedések kedveztek a Tercas gazdasági tevékenységének, mert megakadályozták a Tercas piacról való kivonulását, és lehetővé tették a gazdasági tevékenységei folytatását a vevőn, a BPB-n belül.
- (167) Azzal kapcsolatban, hogy a bank tevékenységeinek eladása a vevőnek szóló állami támogatást von-e maga után, a bankokról szóló 2013. évi közlemény 79., 80. és 81. pontjával, illetve a szerkezetátalakításról szóló közlemény ⁽⁹⁹⁾ 20. pontjával összhangban a Bizottságnak értékelnie kell, hogy teljesültek-e bizonyos követelmények. Különösen azt szükséges megvizsgálnia, hogy i. az eladási eljárás nyílt, feltétel nélküli és megkülönböztetésmentes volt-e; ii. az eladásra piaci feltételek mellett került-e sor; és iii. a hitelintézet vagy a kormány maximálta-e az érintett eszközök és források eladási árát.

⁽⁹⁶⁾ A Bizottság közleménye az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL C 155., 2008.6.20., 10. o.).

⁽⁹⁷⁾ A hitel-nemteltjesítési csereügylet (CDS) olyan csereügylet, amely átruhazza a pénzügyi termékek hitelkockázati kitettségét két vagy több fél között. A CDS vevője több kifizetést teljesít az eladónak, és cserébe kifizetést kap, ha az adós nem fizet.

⁽⁹⁸⁾ Az ENI, az ENEL, a Telecom Italia és az Atlantia hároméves CDS-einek átlagos értékét 2014. július 1-je vonatkozásában határozták meg.

⁽⁹⁹⁾ A pénzügyi szektor életképességének helyreállításáról és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedéseknek az állami támogatási szabályok alapján történő értékeléséről szóló bizottsági közlemény (a továbbiakban: „a szerkezetátalakításról szóló közlemény”).

- (168) Ahogy az eljárás megindításáról szóló határozatban szerepel, nem áll olyan bizonyíték a Bizottság rendelkezésére, amely alapján megállapítható lenne, hogy i. az eladási eljárás nem volt nyílt, feltétel nélküli és megkülönböztetésmentes; ii. az eladásra nem piaci feltételek mellett került sor; és iii. az olasz hatóságok nem maximálták a Tercas eladási árát.
- (169) A Bizottság megállapítja, hogy a támogatási intézkedés egyedüli kedvezményezettje a Tercas, és a vevő, a BPB nem részesült támogatásban.

7. A TÁMOGATÁS JOGSZERŰSÉGE

- (170) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy az azonosított intézkedések az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatást vonnak maguk után, amelynek biztosításával megsértették az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése által előírt bejelentési és felfüggesztési kötelezettséget. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a Tercas javára hozott intézkedések jogellenes állami támogatásnak minősülnek.

8. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

8.1. Az összeegyeztethetőség értékelésének jogalapja

- (171) Olaszország nem állította, hogy az intézkedések összeegyeztethetők a belső piaccal. Az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésének egyetlen rendelkezése sem alkalmazandó. Hasonlóképpen a 107. cikk (3) bekezdésének a) és d) pontja egyértelműen nem alkalmazandó, míg a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontjában szereplő követelmények korlátozóbbak, mint azok, amelyeket a Bizottság jelenleg alkalmaz a nehéz helyzetben lévő pénzintézetek esetében a 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében. A Bizottság ezért kizárólag az utoljára említett intézkedés alapján fogja megvizsgálni a FITD beavatkozásának összeegyeztethetőségét.
- (172) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy a támogatást a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekintse, ha azzal a szándék „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetése”. A Bizottság elismerte, hogy a pénzügyi világválság komoly zavart okozhat egy tagállam gazdaságában, és a bankokat támogató intézkedések alkalmasak lehetnek e zavar orvoslására. Ezt az álláspontot folyamatosan részletezték és kidolgozták a válsággal foglalkozó hét közleményben⁽¹⁰⁰⁾, majd ismét megerősítették a bankokról szóló 2013. évi közleményben, amelyben a Bizottság kifejti, miért véli úgy, hogy továbbra is teljesülnek a 107. cikk (3) bekezdése b) pontjának alkalmazására vonatkozó követelmények.
- (173) Ahhoz, hogy egy támogatási intézkedés az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése b) pontjának értelmében összeegyeztethető legyen, meg kell felelnie az összeegyeztethetőségre vonatkozó, a 107. cikk (3) bekezdésében szereplő általános elveknek, figyelembe véve az EUMSZ általános célkitűzéseit. A Bizottság ezért a korábbi határozataiban⁽¹⁰¹⁾ megállapította, hogy a támogatási intézkedéseknek vagy programoknak meg kell felelniük az alábbi három tesztnek: i. megfelelőség, ii. szükségesség, és iii. arányosság.
- (174) A 2013. augusztus 1-je után nyújtott állami támogatásokra a bankokról szóló 2013. évi közlemény alkalmazandó. A FITD támogatási beavatkozását 2014. július 7-én engedélyezte a Banca d'Italia.
- (175) Annak megállapításához, hogy az intézkedések összeegyeztethetők-e a válságról szóló közleményekkel, a Bizottság az alábbiak szerint fogja megvizsgálni a három intézkedés során nyújtott támogatást:
1. 1. intézkedés: A 265 millió EUR összegű vissza nem térítendő hozzájárulást feltőkésítésnek fogják tekinteni a bankokról szóló 2013. évi közlemény és a szerkezetátalakításról szóló közlemény értelmében végzett vizsgálat alkalmazásában, noha annyiban eltér a szokásos feltőkésítési intézkedésektől, hogy a hozzájárulást nyújtó hatóság nem szerzett jogokat, és nem került sor ellentételezésre.

⁽¹⁰⁰⁾ Közlemény a pénzintézetek feltőkésítéséről a jelenlegi pénzügyi válságban: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok (a továbbiakban: „a feltőkésítésről szóló közlemény”) (HL C 10., 2009.1.15., 2. o.); a szerkezetátalakításról szóló közlemény; A Bizottság közleménye az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre 2012. január 1-jétől való alkalmazásáról (a továbbiakban: „a 2011. évi meghosszabbítási közlemény”) (HL C 356., 2011.12.6., 7. o.) és a bankokról szóló 2013. évi közlemény.

⁽¹⁰¹⁾ Lásd a Probanka megmentéséhez nyújtott SA.37314 állami támogatásról szóló, 2013. szeptember 6-i bizottsági határozatot (HL C 314., 2013.10.29., 1. o.) és a Factor Banka megmentéséhez nyújtott SA.37315 állami támogatásról szóló, 2013. szeptember 6-i bizottsági határozatot (HL C 314., 2013.10.29., 2. o.).

2. 2. intézkedés: A 35 millió EUR összegű kezesség a Tercas [...] felé való kitettségeinek adott részével kapcsolatos hitelkockázat fedezésére, 0,14 millió EUR összegű támogatástartalommal, az értékvesztett eszközökről szóló közlemény ⁽¹⁰²⁾, valamint a bankokról szóló 2013. évi közlemény és a szerkezetátalakításról szóló közlemény értelmében a Tercas szerkezetátalakítására nyújtott támogatásként értékelhető.
3. 3. intézkedés: Mivel a Bizottság nem hozott határozatot, a 30 millió EUR összegű kezességet egy vissza nem fizetendő hozzájáruláson keresztül nyújtott további támogatásnak tekintik. Ennek eredményeképpen feltőkésítésként kell kezelni, és ugyanúgy kell megvizsgálni, mint az 1. intézkedést.

- (176) A Bizottság először értékeli, hogy az értékvesztett eszközökről szóló közlemény alapján a 2. intézkedés összeegyeztethető-e a belső piaccal, majd a bankokról szóló 2013. évi közlemény és a szerkezetátalakításról szóló közlemény alapján együttesen értékeli mindhárom intézkedést.

8.2. A 2. intézkedés összeegyeztethetősége az értékvesztett eszközökről szóló közleménnyel

- (177) A 2. intézkedést az értékvesztett eszközökről szóló közleményben felsorolt összeegyeztethetőségi szempontok alapján kell értékelni, mert a célkitűzése szerint a kedvezményezett bankot „mentesítik az értékvesztett eszközök miatti veszteség vagy lehetséges veszteségre képzett tartalék könyvelésének kényszere alól (vagy kompenzálják ezért)”. Ezek a szempontok az alábbiak: i. az eszközök támogathatósága; ii. átláthatóság és az értékvesztések közzététele; iii. az eszközök kezelése; iv. az értékelés korrekt és következetes megközelítése; és v. megfelelő ellentételezés és tehermegosztás.

8.2.1. Az eszközök támogathatósága

- (178) Az eszközök támogathatóságát illetően az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 5.4. szakasza ismerteti, hogy az eszközátvételhez az értékvesztett eszközök egyértelmű azonosítására van szükség, és bizonyos korlátozások merülnek fel a támogathatóságot illetően.
- (179) Az értékvesztett eszközökről szóló közlemény kimondja, hogy a támogatható eszközök a pénzügyi válság kiváltásáért felelős eszközök, ugyanakkor lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy „megfelelően indokolt esetben mennyiségi korlátozás nélkül kiterjeszthessék a támogathatóságot olyan egyértelműen meghatározott eszköz kategóriákra, amelyek összefüggnek a rendszerkockázattal”. Az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 35. pontja szerint „nem vonhatók be az eszközátvételi intézkedésbe azok az eszközök, amelyek jelenleg nem minősülnek értékvesztettnek”.
- (180) A jelen ügyben egy 2014. júliusi FITD-jelentés megemlíti, hogy a 2. intézkedésben említett kitettségek teljesítő, de problémás hitelekre vonatkoznak. Az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 5.4. szakaszában szereplő szempontok szerint a teljesítő hitelek nem támogathatók. A Bizottság ennek alapján megállapítja, hogy a 2. intézkedés nem felel meg az értékvesztett eszközökről szóló közleményben található, az eszközök támogathatóságára vonatkozó szempontoknak.

8.2.2. Átláthatóság és közzététel, kezelés és értékelés

- (181) Az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 5.1. szakasza szerint a Bizottság előírja a teljes körű előzetes átláthatóságot és az értékvesztések közzétételét az eszközátvételi intézkedések alá vonandó eszközök esetében. A Bizottságot ugyanakkor nem tájékoztatták a szóban forgó kitettségről vagy a vállalatról.
- (182) Továbbá sem az érintett tagállam, sem az érdekelt felek nem adták meg az értékvesztett eszközök értékelését az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 5.5. szakaszának megfelelően, és nem áll rendelkezésre olyan információ, amely alapján a Bizottság megállapíthatná a közlemény 5.6. szakaszának előírása szerint, hogy az eszközöket funkcionálisan és szervezetiileg megfelelően elkülönítették.

⁽¹⁰²⁾ A Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről (HL C 72., 2009.3.26., 1. o.).

- (183) A Bizottság megállapítja, hogy az átláthatóságra és a közzétételre vonatkozó szempontok nem teljesültek, és nincs olyan bizonyíték, amely alapján a Bizottság megállapíthatná, hogy teljesültek a kezelésre és értékelésre vonatkozó szempontok.

8.2.3. Tehermegosztás és ellentételezés

- (184) Az ellentételezést illetően az értékvesztett eszközökről szóló közlemény 5.2. szakasza megismétli azt az általános alapelvet, hogy az értékvesztett eszközökhöz kapcsolódó veszteségeket a lehető legnagyobb mértékben a bankoknak maguknak kell viselniük, és rendelkezik a megfelelő ellentételezésről, hogy biztosítsák a részvényesek azonos mértékű felelősségvállalását és teherviselését.
- (185) Ahogy a (195)–(212) preambulumbekzdésben szerepel, a megfelelő tehermegosztás vonatkozásában nem hoztak intézkedéseket. A Bizottság emellett megállapítja, hogy a [...] felé való kitettséghez kapcsolódó kezesség esetében nem írtak elő ellentételezést.
- (186) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a 2. intézkedés az értékvesztett eszközökről szóló közleményben szereplő halmozott követelmények egyikét sem teljesíti. A 2. intézkedés így nem tekinthető összeegyeztethetőnek a belső piaccal.

8.3. Az 1., 2. és 3. intézkedés összeegyeztethetősége a bankokról szóló 2013. évi közleménnyel és a szerkezetátalakításról szóló közleménnyel

- (187) Az 1. és a 3. intézkedést illetően az intézkedések a formájukat tekintve vissza nem térítendő támogatást, azaz ellenérték (tulajdonjog vagy ellentételezés) nélküli pénzbeli hozzájárulást tartalmaznak. A bankokról szóló 2013. évi közleményben szereplő összeegyeztethetőségi szempontok nem vonatkoznak az ilyen támogatásokra.
- (188) A bankokról szóló 2013. évi közleményben szereplő, a vissza nem térítendő támogatásokhoz hasonló egyetlen támogatási forma a feltőkésítési támogatás. Ugyanakkor a feltőkésítéshez számos összeegyeztethetőségi szempontnak kell teljesülnie, így rendelkezni kell az alábbiakkal: i. tőkebevonási terv, amely körvonalaz minden, a szóban forgó bank számára elérhető lehetőséget a magánforrásokból történő tőkebevonásra; ii. szerkezetátalakítási terv, amelynek révén helyreáll a pénzügyi életképessége; iii. a kedvezményezett kellő mértékű hozzájárulása a tőke és a hitelviszonyt megtestesítő alárendelt értékpapírok tulajdonosainak lehető legnagyobb mértékű hozzájárulásával (tehermegosztás), és iv. olyan intézkedések, amelyek elégségesek a verseny torzulásának korlátozására. Lehet, hogy a Tercas vagyonfelügyelője végrehajtotta a tőkebevonási tervet (lásd a (15) preambulumbekzdést), de a Bizottságnak nem állnak rendelkezésére olyan bizonyítékok, amelyek alátámasztanák az itt ismertetett összeegyeztethetőségi követelmények teljesülését.
- (189) Az 1. és a 3. intézkedés tárgyát képező vissza nem térítendő hozzájárulásokat alapján véve azért biztosították, hogy megszüntessék a Tercas negatív saját tőkéjét, mielőtt a BPB átveszi a bankot. A Bizottság hasonló ügyleteket korábban összeegyeztethetőnek talált a belső piaccal, de csak mint a szanálás elősegítésére nyújtott támogatást vagy egy bank szabályos felszámolásának támogatására irányuló támogatást⁽¹⁰³⁾. Mivel a Tercas megsegítésére irányuló intézkedések nem alkalmaztak szanálási vagy felszámolási programokat, a Bizottság nem követheti ugyanezt az érvelést a Tercas esetében. Ezért feltőkésítési támogatásként kell értékelnie az intézkedést.
- (190) A 2. intézkedés arra irányult, hogy megvédje a Tercast a [...] felé való kitettségéből fakadó lehetséges veszteségektől. Ezért hasonló a Tercas szerkezetátalakítása érdekében nyújtott feltőkésítési támogatáshoz. Az értékvesztett eszközökről szóló közleménynek való megfelelésétől függetlenül, ha a 2. intézkedést összeegyeztethetőnek minősítik, emellett meg kell felelnie a bankokról szóló 2013. évi közleménynek és a szerkezetátalakításról szóló közleménynek. Továbbá a 2. intézkedés figyelembevétele nélkül nem lehetne értékelni az 1. és a 3. intézkedést az említett közlemények alapján.

⁽¹⁰³⁾ A határozat a Portugália által a Banco Espírito Santo, S.A. szanálására nyújtott SA.39250 (2014/N) állami támogatásról; A Bizottság 2015. április 16-i határozata a Görögország által a Panellinia Banknak a Piraeus Bankra történő átruházásról szóló megbízással való szanálásához nyújtott SA.41503 (2015/N) állami támogatásról (HL C 325., 2015.10.2., 1. o.); A Bizottság 2015. július 2-i határozata az Olaszország által a Banca Romagna Cooperativa (felszámolás útján történő) szanálásához nyújtott SA.41924 (2015/N) állami támogatásról (HL C 369., 2015.11.6., 1. o.).

8.3.1. A hosszú távú életképesség helyreállítása

- (191) A bankokról szóló 2013. évi közlemény előírja egyrészt a tőkebevonási tervet annak biztosítására, hogy az állami támogatás igénybevétele előtt a magántőke minden lehetséges forrását igénybe vették, másrészt a hosszú távú életképesség helyreállításának bemutatására szolgáló szerkezetátalakítási tervet is. A hosszú távú életképességet az érintett bank akkor érte el, ha saját erejéből és a vonatkozó prudenciális előírásokkal összhangban képes a tőkéért folytatott versenyben megállni a helyét. A banknak ennek érdekében képesnek kell lennie valamennyi költsége fedezésére, és kockázati profilja figyelembevételével megfelelő sajáttőke-arányos nyereség elérésére. A szerkezetátalakításról szóló közlemény 17. pontja szerint az életképesség a bank értékesítése révén is elérhető.
- (192) Az érdekelt felek azt állítják, hogy a vagyonfelügyelő lépéseket tett „a Tercas szervezetét és belső ellenőrzési rendszerét érintő hiányosságok megszüntetésére”. A BPB szerint továbbá a helyreállítási terv szerkezeti elemeit a BPB 2015–2019. évi üzleti tervében dolgozták ki.
- (193) A Bizottság megállapítja, hogy az erre irányuló, Olaszországnak címzett formális kérése ellenére nem kapott a hosszú távú életképesség visszanyeréséről tanúskodó szerkezetátalakítási vagy helyreállítási tervet.
- (194) A Bizottság felismeri, hogy megvizsgálhatja a feltőkésítési intézkedés végrehajtását követően benyújtott szerkezetátalakítási tervet. A bankokról szóló 2013. évi közlemény rendelkezik egy ilyen lehetőségről, különösen abban az esetben, ha megmentési támogatásként bejelentették és szigorú feltételek mellett végrehajtották a támogatást. Ugyanakkor mivel nem jelentettek be megmentési intézkedést, és tekintettel a rendelkezésre álló információkra, különösen a szerkezetátalakítási terv hiányára, a Bizottság nem tekintheti úgy, hogy teljesült egy részletes szerkezetátalakítási terv által alátámasztott hosszú távú életképességre vonatkozó követelmény.

8.3.2. A minimumra korlátozott támogatás és a tehermegosztás

- (195) A szerkezetátalakításról szóló közlemény, kiegészítve a bankokról szóló 2013. évi közleménnyel, jelzi, hogy a támogatás szükséges minimumra történő korlátozása, valamint a versenytorzulás mértékének és az erkölcsi kockázatnak a kiküszöbölése érdekében a kedvezményezett megfelelő mértékű hozzájárulására van szükség. E célból i. korlátozni kell a szerkezetátalakítási költségeket és a támogatási összeget, és ii. szükség van a részvényesek és az alárendelt hitelezők maximális tehermegosztására.
- (196) A közlemény 29. pontja szerint a Bizottság csak akkor hagyhat jóvá támogatási intézkedéseket, ha az érintett tagállam bizonyította, hogy az ilyen támogatás szükséges minimumra korlátozását szolgáló minden intézkedést a lehető legjobban kihasználtak. Ennek érdekében felkérjük a tagállamokat, hogy a szerkezetátalakítási tervet megelőzően vagy annak részeként nyújtsanak be tőkebevonási tervet.
- (197) A közlemény 44. pontja szerint „az alárendelt kölcsönt az állami támogatás nyújtása előtt át kell alakítani vagy le kell írni. Állami támogatás nem nyújtható azelőtt, hogy a saját tőkét, a hibridtőkét és az alárendelt kölcsönöket teljes mértékben felhasználták volna a veszteségek ellentételezésére”.
- (198) A közlemény 47. pontja szerint a pénzeszközök kiáramlását a lehető legkorábbi szakaszban meg kell akadályozni, hogy a támogatást a szükséges minimumra korlátozzák.
- (199) A közlemény 52. pontja értelmében a Bizottság csak akkor engedélyezi a megmentési támogatást feltőkésítési intézkedések formájában (és teszi lehetővé a szerkezetátalakítási terv benyújtását az intézkedés végrehajtását követően), ha a megmentési támogatás nem akadályozza a teherviselésre vonatkozóan a közleményben meghatározott követelmények teljesítését.
- (200) A Bizottság megállapítja, hogy a részvényesek saját tőkéjének teljes leírására sor került a Tercasnál.
- (201) A bankokról szóló 2013. évi közleményben meghatározott követelményeknek megfelelően azonban a Tercas (2014. március 31-én) konszolidált alapon (beleértve a Caripét, a leányvállalatát) 189 millió EUR összegű

alárendelt kölcsönét konvertálni kellett volna vagy le kellett volna írni, hogy csökkentsék a tőkehiányt és a minimumra csökkentsék a támogatás összegét. Ilyen konverzióra vagy leírásra nem került sor, és a Tercas által nyújtott tájékoztatás szerint a holdingtársaság által kibocsátott, 36 millió EUR összegű alárendelt kölcsön 2014 decemberében lejárt, és visszafizették. A Bizottságnak nincsenek információi arról, hogy a Caripe által kibocsátott alárendelt kölcsön lejárt volna és visszafizették.

- (202) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a pénzeszközöknek az alárendelt kölcsön lejártához kapcsolódó kiáramlása és az ezt követő kifizetés elvileg megsértette azokat a feltételeket, amelyek mellett a feltőkésítési támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető a bankokról szóló 2013. évi közleménnyel.
- (203) Az érdekelt felek azt állítják, hogy a hatályban lévő olasz jogszabályok értelmében nem volt lehetőség az alárendelt kölcsön hitelezői feltőkésítésére, és a kölcsön csak kötelező igazgatási felszámolás esetén írható le. A bankokról szóló 2013. évi közlemény ismerteti azokat a tényezőket, amelyek alapján a Bizottság megállapítja, hogy egy állami támogatási intézkedés összeegyeztethető-e a belső piaccal, és ide tartozik a hitelezői feltőkésítésre vonatkozó követelmény is. Felszámolás esetén lehetőség van az ilyen tehermegosztásra, ahogy az egyértelműen kiderül a Banca Romagna ügyben ⁽¹⁰⁴⁾ hozott határozat összefüggésében, amelyben jóváhagyták az Olaszország által nyújtott támogatást és az alárendelt kölcsön tekintetében teljesültek a tehermegosztásra vonatkozó követelmények.
- (204) Az érdekelt felek a bankokról szóló 2013. évi közlemény 42. pontjára hivatkoznak, de a Bizottság megállapítja, hogy a 42. pont nem alárendelt, hanem elsőbbségi hitelezőkről szól.
- (205) Az érdekelt felek továbbá a közlemény 45. pontjára hivatkoznak, amely lehetővé teszi az alárendelt kölcsönök konverziójára vagy leírására vonatkozó elv alóli kivételt, ha az ilyen intézkedések végrehajtása veszélyeztetné a pénzügyi stabilitást vagy aránytalan eredményhez vezetne.
- (206) A Bizottság megállapítja, hogy a bankokról szóló 2013. évi közleménnyel összhangban az alárendelt hitelezők tehermegosztását alkalmazták a szlovén bankrendszer nagy része ⁽¹⁰⁵⁾ és Portugália harmadik legnagyobb bankja ⁽¹⁰⁶⁾ esetében. A bankokról szóló 2013. évi közlemény elfogadását megelőzően a spanyol bankrendszer nagy részére is alkalmazták anélkül, hogy veszélyeztetné volna a pénzügyi stabilitást vagy aránytalan eredményhez vezetett volna. A Tercas kis méretét tekintve a Bizottság nem tudja elfogadni, hogy ilyen kockázat merült volna fel ebben az ügyben. Azok az egyedüli esetek, amelyekben a Bizottság az aránytalan eredmények alapján elfogadta a szokásos tehermegosztástól való eltérést, itt nem játszanak szerepet ⁽¹⁰⁷⁾.
- (207) A Bizottság megállapítja, hogy a hitelviszonyt megtestesítő alárendelt értékpapírok tulajdonosainak hozzájárulása nem felel meg a lehető legnagyobb mértékű hozzájárulásnak, és a FITD intézkedései nincsenek összhangban a bankokról szóló 2013. évi közlemény egyik alapvető szempontjával.
- (208) Az általa benyújtott észrevételekben a FITD azt állítja, hogy az átszervezés részeként sor került a Tercas teljes feltőkésítésére, amelyet a BPB beavatkozásával hajtottak végre, és a piaci tőkebevonással hozzájárultak a tőkeemeléshez. Másrészről a bankokról szóló 2013. évi közlemény 34. pontja előírja, hogy a tőkebevonási terv benyújtását követően a tagállamoknak meg kell határozniuk a fennmaradó tőkehiányt, amelyet állami támogatással kell fedezni. Ahogy azonban azt a BPB és a Tercas az észrevételeiben elismerte, a BPB általi feltőkésítésnek az volt a feltétele, hogy a FITD először fedezze a negatív saját tőkét.

⁽¹⁰⁴⁾ Lásd a 103. lábjegyzetet.

⁽¹⁰⁵⁾ A Bizottság 2013. december 18-i határozata a Szlovénia által a Nova Kreditna Banka Maribor dd (NKBM) szerkezetátalakítására nyújtott SA.35709 (2013/N) állami támogatásról (HL C 120., 2014.4.23., 1. o.); A Bizottság 2013. december 18-i 2014/535/EU határozata a szlovéniai NLB szerkezetátalakítása útján Szlovénia által a Nova Ljubljanska banka d.d. javára végrehajtani tervezett SA.33229 (2012/C) – (korábbi 2011/N) számú állami támogatásról (HL L 246., 2014.8.21., 28. o.); a Bizottság 2013. december 18-i határozata a Szlovénia által az Abanka dd megmentésére nyújtott SA.37690 (13/N) állami támogatásról (HL C 37., 2014.2.7., 1. o.); a Bizottság 2013. december 18-i határozata a Szlovénia által a Probanka d.d. szabályos felszámolására nyújtott SA.37642 (13/N) állami támogatásról (HL C 69., 2014.3.7., 1. o.); és a Bizottság 2013. december 18-i határozata a Szlovénia által a Factor Banka szabályos felszámolására nyújtott SA.37643 (2013/N) állami támogatásról (HL C 69., 2014.3.7., 1. o.).

⁽¹⁰⁶⁾ A határozat a Portugália által az Banco Espírito Santo, S.A. szanálására nyújtott SA.39250 (2014/N) állami támogatásról.

⁽¹⁰⁷⁾ A Tercas esetében a helyzet nem hasonlítható össze az Eurobank-ügyben hozott határozattal, amelyben a Bizottság elfogadta, hogy néhány eredmény aránytalan lenne, ha az állam teljes egészében kezességet vállalna egy feltőkésítési intézkedésért anélkül, hogy végül tőkét kellene biztosítania, mert minden új tőkét magánforrások jegyezték. A Bizottság 2014. április 29-i 2014/885/EU határozata a Görögország által az Eurobank Csoport javára az Eurobank Ergasias S.A. feltőkésítésével és szerkezetátalakításával; a Proton Banknak a Nea Proton létrehozása és tőkésítése, valamint a New Proton Banknak a Görög Pénzügyi Stabilitási Alap (Hellenic Financial Stability Fund, HFSF) általi kiegészítő feltőkésítése révén nyújtott szerkezetátalakítási támogatással; továbbá a Hellenic Postbank hídbank létrehozásával történő szanálásával kapcsolatban végrehajtott SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (korábbi 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (korábbi 2010/N) számú állami támogatásról (HL L 357., 2014.12.12., 112. o.)

- (209) A BPB és a Tercas továbbá azt állítja, hogy az intézkedések a szükséges minimumra korlátozódtak a célkitűzés, vagyis a Tercas hosszú távú életképességének megvalósítása érdekében. Az alábbi indokokat hozzák fel: (1) a FITD hozzájárulása megfelel a FITD alapszabályában szereplő, a legalacsonyabb költségre vonatkozó szempontnak; (2) tekintettel a Tercas helyzetének romlására és arra, hogy vevőt kellett találni, ez volt az egyetlen lehetséges megoldás; és (3) a FITD csak részben járult hozzá a negatív saját tőke szanálásához és a minimális tőke megfelelési mutató helyreállításához: konkrétan 265 millió EUR összegű hozzájárulást biztosított a szükséges 495 millió EUR helyett.
- (210) Ebben a tekintetben a Bizottság rámutat, hogy a FITD alapszabályában szereplő, a legalacsonyabb költségre vonatkozó szempont lényegtelen az intézkedések összeegyeztethetőségének vizsgálata során. Az összeegyeztethetőséget illetően itt csak az számít, hogy az állami támogatás elegendő-e a szóban forgó pénzügyi intézmény hosszú távú életképességének helyreállításához, és a szükséges minimumra korlátozódik-e, miközben a verseny torzulása kellő mértékben korlátozott. Az az állítás, hogy a támogatás kevesebb volt, mint a tőkekövetelményekhez szükséges összeg, nem bizonyítja, hogy a támogatás a szükséges minimumra korlátozódott.
- (211) Ahogy a (194) preambulumbekzdésben szerepel, a benyújtott információk alapján nem egyértelmű a Bizottság számára, hogy a támogatás valóban elegendő volt-e az életképesség helyreállításához. A támogatás tovább egyértelműen nem korlátozódott a minimumra, mert nem került sor az alárendelt kölcsön hitelezői feltőkésítésére.
- (212) Hozzá kell tenni, hogy ha a FITD a bankokról szóló 2013. évi közleményben meghatározott megközelítésnek megfelelően járt volna el, a FITD költségeit tovább lehetett volna csökkenteni a 169 millió EUR (a Tercas – Cassa di Risparmio della Provincia di Teramo SpA javára nyújtott 88 millió EUR és a Caripe számára nyújtott 81 millió EUR) összegű alárendelt kölcsön teljes egészében történő leírásával, miáltal jelentősen csökkentek volna a tagállam terhei. Az ilyen leírás felszámolás esetén jogilag lehetséges lett volna ⁽¹⁰⁸⁾.

8.3.3. A versenytorzulást korlátozó intézkedések

- (213) Végezetül, a szerkezetátalakításról szóló közlemény 4. szakasza előírja, hogy a pénzügyi intézmények szerkezetátalakításának a versenytorzulás korlátozására irányuló intézkedéseket kell tartalmaznia. Az ilyen intézkedéseket a konkrét körülmények alapján kell meghatározni, hogy kezeljék az azokon a piacokon jelentkező torzulásokat, amelyeken a szerkezetátalakítást követően a kedvezményezett bank működik.
- (214) A szerkezetátalakításról szóló közlemény 34. pontja szerint a versenytorzulás korlátozásának egyik legmegfelelőbb módja az állami tőke megfelelő ellentételezése, mert az korlátozza a támogatás összegét.
- (215) Mindhárom intézkedés esetében teljes mértékben hiányzik a FITD hozzájárulásának ellentételezése, a kezességért fizetett díj, a jogok megszerzése (például törzsrészcvények) vagy a jövőbeli bevételekből való részesedés. Olyan visszakövetelési mechanizmus sem létezik, amely lehetővé tenné a támogatás egy részének visszafizettetését a Tercasszal az életképessége helyreállítását követően.
- (216) A FITD azt állítja, hogy amikor lépéseket tesznek a negatív saját tőke fedezésére, hogy lehetővé tegyék egy fizetéseképtelenné váló vállalkozás más felek által történő megvásárlását, teljesen elfogadott, hogy az nem jár nyereséggel. A Bizottság megállapítja, hogy az intézkedések olyan támogatásokat tartalmaztak, amelyek közvetlen hatására a Tercas nem lépett ki a piacról, ahogy az ilyen támogatások hiányában tette volna. Ezért úgy tekintendő, hogy jelentősen torzították a piacot. Ennek megfelelően, ahogy a (189) preambulumbekzdésben szerepel, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az ilyen intézkedések csak akkor egyeztethetők össze a belső piaccal, ha a támogatást a szanálás elősegítése vagy a szabályos felszámolás támogatása érdekében nyújtják.
- (217) A FITD határozottan állítja, hogy a Bizottság korábban elfogadta az alacsony mértékű ellentételezést, sőt még az ellentételezés hiányát is, például a Banco de Valencia (BVA) ⁽¹⁰⁹⁾, a Banco Português de Negócios (BNP) ⁽¹¹⁰⁾ és a Banco CAM ⁽¹¹¹⁾ esetében.

⁽¹⁰⁸⁾ Lásd a 103. lábjegyzetet.

⁽¹⁰⁹⁾ A Bizottság 2012. november 28-i határozata a Spanyolország által a Banco de Valencia S.A. feltőkésítésére és szerkezetátalakítására nyújtott SA.34053 (2012/N) állami támogatásról (HL C 75., 2013.3.14., 1. o.).

⁽¹¹⁰⁾ A Bizottság 2012. március 27-i 2012/660/EU határozata a Portugália által a Banco Português de Negócios (BPN) szerkezetátalakítása érdekében végrehajtott SA.26909 (2011/C) sz. intézkedésekről (HL L 301., 2012.10.30., 1. o.).

⁽¹¹¹⁾ A Bizottság 2010. június 29-i határozata a Spanyolország által a Caja Castilla-La Mancha megmentésére és szerkezetátalakítására nyújtott NN 61/09 állami támogatásról (HL C 289., 2010.10.26., 1. o.).

- (218) A Bizottság rámutat, hogy ezeket a határozatokat – amennyiben a jóváhagyott támogatás nem a szanálás elősegítése vagy a szabályos felszámolás támogatása érdekében nyújtott támogatás volt ((189) preambulumbekzdés) – a bankokról szóló 2013. évi közlemény hatálybalépését megelőzően hozták.
- (219) A Bizottság megállapítja, hogy az érdekelt felek által hivatkozott mindhárom esetben különösen mélyreható szerkezetátalakítási intézkedéseket hajtottak végre a szerkezetátalakításról szóló közlemény követelményeinek megfelelően. Ez mindhárom esetben a bank és a márka piacról való eltűnését eredményezte. Emellett az üzleti tevékenység csökkenése különösen jelentős volt mindegyik esetben (a CAM esetében körülbelül 50 %-kal csökkent a fiókok, illetve körülbelül 35 %-kal az alkalmazottak száma, a BVA esetében körülbelül 90 %-kal csökkent a fiókok, és körülbelül 50 %-kal az alkalmazottak száma, a BPN esetében pedig 65 %-kal csökkent a mérleg és a kiskereskedelem kivételével minden tevékenység megszűnt).
- (220) A Bizottság rámutat, hogy ezzel szemben a Tercas esetében durván [...]–[...] %-kal csökken a fiókok és az alkalmazottak számát, és valamennyi üzletág tovább működik. A Tercas márkanév fennmarad, és a korábbi területen folytatja a tevékenységét.
- (221) Ennek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a FITD, a BPB és a Tercas állításaival ellentétben a Tercas által végrehajtandó újjászervezés nem megy olyan messzire, mint az általuk hivatkozott esetekben, és nem indokolja az intézkedések ellentételezésének teljes hiányát.
- (222) A FITD továbbá határozottan állítja, hogy a művelet korlátozott piaci hatással jár a Tercas korlátozott tevékenységei és földrajzi kiterjedése miatt, mert a bank elsősorban az abruzzói régióban működik.
- (223) Azonban a Banca d'Italiánál elérhető statisztikák alapján 2014 végén 12 bank működött az abruzzói régióban, köztük legalább egy nagy európai pénzügyi intézmény. Mivel a Tercas a pénzügyi ágazatban működik, és 2011-ben 163 fiókkal rendelkezett az abruzzói régióban, és számos más, ugyanebben a régióban fiókokkal rendelkező európai pénzügyi intézménnyel versenyez, bármely neki juttatott előny potenciálisan torzítaná a versenyt.
- (224) Tekintettel a FITD által hozott intézkedések ellentételezésének hiányára és a Tercas üzleti tevékenységének viszonylag szerény csökkenésére, valamint a Tercas márkanév folytonosságára, a Bizottság úgy véli, hogy nincsenek megfelelő óvintézkedések a verseny potenciális torzulásának korlátozására.

8.4. Az összeegyeztethetőségre vonatkozó következtetés

- (225) Összefoglalva, a Bizottság nem lát okot arra, hogy a három intézkedést összeegyeztethetőnek tekintse a belső piaccal.
- (226) A benyújtott dokumentumok bizonyítják, hogy az intézkedések nem biztosítják a bankokról szóló 2013. évi közleménynek megfelelő tehermegosztást, és nem felelnek meg a szerkezetátalakításról szóló közleményben szereplő, a szerkezetátalakítási támogatás összeegyeztethetőségére vonatkozó halmozott követelményeknek (a hosszú távú életképesség helyreállítása, a támogatásnak a szükséges minimumra való korlátozása és a verseny-torzulás korlátozásra szolgáló intézkedések).

9. VISSZATÉRÍTÉS

- (227) Az EUMSZ és a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bizottság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e azt a támogatást, amely a Bizottság álláspontja szerint nem egyeztethető össze a belső piaccal ⁽¹¹²⁾. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik továbbá, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében az államra a támogatás megszüntetését illetően kirótt kötelezettség célja a korábbi állapot visszaállítása ⁽¹¹³⁾.

⁽¹¹²⁾ Lásd a C-70/72. sz., *Bizottság kontra Németország* ügyben hozott ítélet (EU:C:1973:87) (13) bekezdését.

⁽¹¹³⁾ Lásd a C-278/92., C-279/92. és C-280/92. sz., *Spanyolország kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:1994:325) (75) bekezdését.

- (228) A Bíróság kimondta, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette a jogellenes támogatásként kapott összegeket, elveszítve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot. ⁽¹¹⁴⁾
- (229) Az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 16. cikkének (1) bekezdése kimondja: „Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [...] A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.” ⁽¹¹⁵⁾
- (230) Sem Olaszország, sem a harmadik felek nem kérték hivatalosan, hogy ne rendeljék el a visszafizettetést azon az alapon, hogy az ellentétes az uniós jog valamelyik általános elvével. Ugyanakkor az Olaszországgal és a harmadik felekkel folytatott eszmecsere alapján a Bizottság úgy véli, indokolt lenne annak vizsgálata, hogy a szóban forgó ügyben a visszafizetési felszólítás ellentétes lenne-e az uniós jog valamelyik általános elvével.
- (231) A betétbiztosítási rendszerek intézkedéseire való, a bankokról szóló 2013. évi közlemény 63. pontjában szereplő utalás és a korábbi határozatokban ⁽¹¹⁶⁾ tükröződő bizottsági gyakorlat alapján 2014 júniusában egyetlen bank vagy tagállam sem számított arra, hogy a biztosítási rendszerek által hozott intézkedések esetleg nem tekinthetők állami támogatásnak. Továbbá a jogellenes támogatás kedvezményezettje nem várhatja el észszerűen a támogatás jogszerűségét azelőtt, hogy a Bizottság meghozná a végső határozatát az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének értelmében.
- (232) A Bizottság főszabály szerint a határozathozatal napján érvényben lévő szempontok alapján értékeli a támogatási intézkedések összeegyeztethetőségét. A bankokról szóló 2013. évi közleményben szereplő összeegyeztethetőségi szempontok 2013. augusztus 1-jétől alkalmazandók, azaz már több mint 11 hónappal az intézkedések meghozatala előtt alkalmazandók voltak. A bankokról szóló 2013. évi közlemény újdonságára hivatkozva nem merülhetnek fel jobbiztonsággal kapcsolatos problémák.
- (233) A visszafizettetés a jogellenes támogatások ügyében hozott elutasító határozat szokásos következménye, és mint ilyen, nem tekinthető aránytalan eredménynek.
- (234) Az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata szigorúan meghatározta azoknak az eseteknek, amelyekben egyáltalán nem lehetséges, hogy egy tagállam eleget tegyen a visszafizetési felszólításnak. Különösen azok a pénzügyi nehézségek nem teszik lehetetlenné a visszafizettetést, amelyekkel a támogatás kedvezményezettjének akkor kellene szembenéznie, ha vissza kellene fizetnie a támogatást. A Bizottság megállapítja, hogy a szóban forgó ügyben nem lehet kimondani, hogy egyáltalán nem lehetséges a támogatás visszafizettetése.
- (235) Ezért mivel a szóban forgó intézkedéseket az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével hajtották végre, és jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásnak minősülnek, továbbá mivel a visszafizettetés nem lenne ellentétes az uniós jog valamelyik általános elvével, vissza kell fizettetni a támogatást, hogy visszaállítsák a korábbi piaci helyzetet. A támogatást annak az időszaknak a vonatkozásában kell visszafizettetni, amely akkor kezdődött, amikor a kedvezményezett először tapasztalta meg az előnyt, vagyis amikor a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, és amely a visszafizetés napjáig tartott, és a visszafizetendő összegeket kamat terheli a visszafizetés napjáig. A szóban forgó ügyben a támogatást akkor bocsátották a vállalat rendelkezésére, amikor kifizették a hozzájárulást az 1. intézkedés vonatkozásában, illetve amikor biztosították a kezességet a 2. és 3. intézkedés vonatkozásában.

10. KÖVETKEZTETÉS

- (236) A Bizottság megállapítja, hogy Olaszország jogszerűtlenül hajtotta végre az 1. intézkedést (265 millió EUR vissza nem térítendő hozzájárulás), a 2. intézkedést (35 millió EUR összegű kezesség a [...] felé való hitelkockázati kitétségek fedezésére, 0,14 millió EUR összegű támogatási elemmel) és a 3. intézkedést (további 30 millió EUR

⁽¹¹⁴⁾ Lásd a C-75/97. sz., *Belgium kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EU:C:1999:311) (64)–(65) bekezdését.

⁽¹¹⁵⁾ A Tanács 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 rendelete az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

⁽¹¹⁶⁾ Lásd a Dánia által a hitelintézetek dán felszámolási programjának módosítására nyújtott SA.33001 (2011/N) B állami támogatásról szóló határozat (43)–(49) preambulumbekkezdését; a Spanyolország által a CAM és a Banco CAM szerkezetátalakítására nyújtott SA.34255 (2012/N) állami támogatásról szóló határozat (76)–(87) preambulumbekkezdését; és a Lengyelország által a hitelszövetkezetek szabályos felszámolási programjára nyújtott SA.37425 (2013/N) állami támogatásról szóló határozat (44)–(53) preambulumbekkezdését.

vissza nem térítendő hozzájárulás) a 2014. július 7-én az Európai Unióról szóló szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével nyújtott összesen 295,14 millió EUR összegű állami támogatás formájában. A jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást következképpen kamatostól vissza kell fizettetni a kedvezményezettel, a Tercasszal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az 1. intézkedés (265 millió EUR vissza nem térítendő hozzájárulás), a 2. intézkedés (35 millió EUR összegű kezesség a [...] felé való hitelkockázati kitétség fedezésére 0,14 millió EUR összegű támogatási elemmel) és a 3. intézkedés (további 30 millió EUR vissza nem térítendő hozzájárulás) (összesen 295,14 millió EUR) révén az Olaszország által a Tercasnak jogszerűtlenül, az Európai Unióról szóló szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével 2014. július 7-én nyújtott állami támogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal.

2. cikk

(1) Olaszország visszafizeteti a kedvezményezettel az 1. cikkben említett támogatást.

(2) A visszakövetelendő összegre kamatot számítanak fel attól az időponttól kezdődően, amikor az összeget a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, egészen a tényleges visszafizetés napjáig.

(3) A kamat kiszámítása a 794/2004/EK bizottsági rendelet ⁽¹¹⁷⁾ V. fejezetével, valamint a 794/2004/EK rendeletet módosító 271/2008/EK bizottsági rendelettel ⁽¹¹⁸⁾ összhangban kamatos kamatként történik.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett állami támogatást azonnal és ténylegesen vissza kell fizetni.

(2) Olaszország biztosítja e határozatnak az arról szóló értesítéstől számított négy hónapon belüli végrehajtását.

4. cikk

(1) A határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül Olaszország a Bizottság rendelkezésére bocsátja az alábbi információkat:

a) a kedvezményezett által visszafizetendő teljes összeg (alapösszeg és kamatok);

b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;

c) dokumentumok, amelyek igazolják, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

⁽¹¹⁷⁾ A Bizottság 2004. április 21-i 794/2004/EK rendelete az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

⁽¹¹⁸⁾ A Bizottság 2008. január 30-i 271/2008/EK rendelete az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 794/2004/EK rendelet módosításáról (HL L 82., 2008.3.25., 1. o.).

(2) Olaszország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot a jelen határozat végrehajtása érdekében hozott nemzeti intézkedésekről a 1. cikkben említett támogatás teljes visszafizetettéig. A Bizottság egyszerű kérésére haladéktalanul benyújtja az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekre vonatkozó információkat. Részletes információkkal szolgál továbbá a kedvezményezett által már visszatérített támogatási összegről és kamatról.

5. cikk

Ennek a határozatnak az Olasz Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2015. december 23-án

a Bizottság részéről

Margrethe VESTAGER

a Bizottság tagja
